25րդ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 6716 7 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1908 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 17 ՄՈՒՀԱՐՐԷՄ 1326 20 Février 1908 25me année № 6716

«ԱՐԵՒԵԼՔ»
ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ԳԱՐԵԳԻՆ ՊՕՅԱՃԵԱՆ
Կ. ՊՈԼԻՍ, ՂԱԼԱԹԻԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ
Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՀԱՄԱՐ ՏԱՐԵԿԱՆ 80 Ղ.ռ.
» » ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ 45 »
ԳԱՒԱՌՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ՏԱՐԵԿԱՆ 108 »
» » ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ 60 »
ՕՏԱՐ ԵՐԿԻՐՆԵՐՈՒ ՀԱՄԱՐ ՏԱՐԵԿԱՆ 25 Ֆրք.
» » ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ 20 »
ԹՂԹԱՏԱՐԻ ԾԱԽՔԸ ՄԵՐ ՎՐԱՅ

10 փարա

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

آره ولك
ارمنیجه یومی و سیاسی غزته
صاحب امتیازی قره کین بویاجیان
درعلیه غلطه

"ARÉVELK,,
JOURNAL ARMÉNIEN
Directeur - Propriétaire
KARÉKIN BOYADJIAN
Cons|ple, Galata

10 PARAS

ԻՇԽԱՆ ՄԱՔՍ
ԵՒ
ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵԿԵՂԵՑԻՆԵՐ

Արեւելեան եկեղեցիներու պահպանողականութիւնը և կրօնասիրութիւնը. — Կրօնքի ազդեցութիւնը գործնական կեանքին վրայ. արտաքին բարեպաշտութիւն, պահք և աղօթք. Ճգնութեան ձգտում, եկեղեցին չազդեր բարոյականին վրայ. Բարեգործութեան նուազիլը. — Արեւելցիներու հոգեկան կարողութիւնները. արեւմտցիք գործնական են, Արեւելցիք տեսական:

Իշխան Մաքս խօսելով արեւելեան եկեղեցիներու առանձնայատկութեանց մասին կը յայտարարէ թէ անոնք ընդհանրապէս չափազանց պահպանողական են, հին աւանդութեանց ծէսերու, եկեղեցական-վարչական կարգերու և նոյն իսկ զգեստներու, անօթներու և սովորութեանց պահպանումին համար ջերմ նախանձախնդրութիւն կը ցուցնեն: Այս եկեղեցիներուն մէջ գործածական ամէնէն հզօր փաստը և հեղինակութիւնը հնութիւնն է: Եթէ ըմբռնում մը, սովորութիւն մը հին է, ան ալ նուիրագործուած և անփոփոխելի կը համարուի: Հեղինակը կը գովէ կաթոլիկ Եկեղեցին յայտարարելով թէ ան ո՛չ միայն ծէսերն ու սովորութիւնները, այլ նոյն իսկ դաւանական ըմբռնումները բարեփոխած է նորանոր մեկնութիւններով և բացատրութիւններով: Մեր կարծիքով, որչափ որ ամէն հնութիւն պարսաւելի և դատապարտելի չէ, այնչափ ալ ամէն նորութիւն ընդունելի և օգտակար չէ: Այսպէս օրինակի համար Պապերու անսխալականութեան վարդապետութիւնը և արդիականութեան կամ աստուածաբանական ու պատմական գիտութեանց արդիւնքներուն դէմ Վատիկանի տուած վճիռները ո՛չ միայն ընդհանրական քրիստոնէական Եկեղեցիին, այլ նաեւ կաթոլիկ եկեղեցիին անհամեմատ աւելի վնասաբեր եղան և պիտի ըլլան: Դաւանական տեսակէտով որքան եկեղեցի մը անպաճոյճ ըլլայ այնքան լաւ է անոր համար: Ինչ պէտք կայ օրինակի համար ընդունելու միջնադարեան լատին եկեղեցւոյ Ս. Հոգւոյ բղխման մասին ըրած «և յորդւոյ = filioque» յաւելումը, քանի որ այսօր ոչ ոք կը զբաղի նոյն իսկ Ս. Հոգւոյ Հօրմէն բղխելու մանրամասնութեամբ և պարագաներով:

Արեւելեան եկեղեցական համայնքներուն գլխաւոր առանձնայատկութիւններէն մէկն ալ բարեպաշտութիւնն ու ջերմեռանդութիւնն է: Արեւելեան ժողովուրդները ընդհանրապէս շատ կրօնասէր են: Կրօնական կասկած և անհաւատութիւն խստօրէն կը դատապարտուի հոն: Գերմանական բրօֆէսէօրը իր այս բառերը ապացուցանելու համար յառաջ կը բերէ յունարէն աթեոս բառը, որ միեւնոյն ժամանակ թէ՛ անաստուած և թէ անխիղճ կը նշանակէ: Մենք կ'աւելցնենք որ նոյն իմաստն ունի գրեթէ բոլոր արեւելեան լեզուներու մէջ անհաւատ բառը: Հեղինակին այս տեսութիւնը կ'արդարացուի նաեւ ընդհանուր եկեղեցական պատմական երեւոյթներով: Արեւելեան Եկեղեցին անցեալին մէջ դատապարտեց պաշտօնական եկեղեցիի դաւանանքէն տարբեր ըմբռնում ունեցողները, զԱրիոս, զՄակեդոն, զՆեստոր եւայլն և անոնց ճակտին «պիղծ» դրոշմը կնքեց պաշտօնապէս: Հեղինակը իրաւունք ունի արեւելցիներու կրօնասիրութիւնը մասնաւորապէս շեշտելու և ըսելու թէ «Ֆրանսայի մէջ 100էն հազիւ երկուքը իրենց կրօնական պարտականութիւններով կը հետաքրքրուին, մինչդեռ Ռուսաստանի մէջ 100էն հազիւ երկու մարդ կրօնքով չի շահագրգռուիր»: Մենք կ'աւելցնենք որ արեւելցիներու կրօնական այս ջերմ զգացումներու ծնունդն են համաշխարհային կրօնական բոլոր մեծ դրութիւնները, Չինական, Եգիպտական, Ասուրա-Բաբելական, Պարսկական, Զրադաշտական, Մովսիսական, Քրիստոնէական և այլ կրօններն ու կրօնա-բարոյական դրութիւնները:

Արեւելեան Եկեղեցիները, կ'ըսէ Իշխան Մաքս, հանրային բարոյականին և կեանքին վրայ շատ մեծ ազդեցութիւն ունին: Ո՛չ միայն մասնաւոր անհատներ այլ նաեւ ընկերական կեանքի ամէն ասպարէզի վրայ գտնուողներ կրօնական խնդիրներու մասին ջերմ հետաքրքրութիւն կը ցուցնեն և այդ խնդիրներով կը զբաղին: Բիւզանդական կայսրութեան միջոցին Պուլխէրիա և Կոստանդին մեծէն սկսեալ շատ մը թագաւորներ աստուածաբանութեան մասնագէտի մը չափ զբաղած են: Սակայն արեւելեան Եկեղեցիներուն բարեպաշտութիւնը արտաքին կը համարի հեղինակը և այս կացութեան արդիւնքը կը համարի եկեղեցական շքեղ, մեծահանդէս տօներն և ճոխ ու շռայլ զարդարանքներն ու յարդարանքները: Հեղինակը մասնաւորապէս կը շեշտէ Օրթոտոքս եկեղեցւոյ արտաքին եկեղեցական յարդարանքին և փառայեղ ու ակնախտիղ թափօրներուն և եկեղեցական հանդէսներուն տուած կարեւորութիւնը և կը հետեւցնէ որ արեւելեան եկեղեցիներուն մէջ ներքին քրիստոնէական կեանքը կը պակսի: Ս. Աստուածածնի պատկերներուն վրայ Ռուսիոյ մէջ, առասպելական հարստութիւններ կան և կրնան այժմեան միլիոնատէրերուն նախանձը շարժել, գանձատուններուն մէջ կան զգեստներ որոնք ամբողջովին մարգարտահիւս են: Ռուսական եպիսկոպոսներուն խաչերն ալ անգին գանձեր կ'արժեն: Պոլսոյ Բիւզանդական Մայր եկեղեցւոյ մէջ միայն 1000 կրօնաւորներ կը պաշտօնավարէին:

Արեւելեան եկեղեցիներու բարեպաշտութեան արտաքին հանգամանք կրելուն իբր ապացոյց, իրաւամբ յառաջ կը բերէ հեղինակը նաեւ մեքենական աղօթքի և պահոց ընդհանուր ըլլալը և ճգնութեան ու մարմինը տանջելու ձգտումներուն չափազանցութիւնները: Մինչեւ այսօր ալ, նոյն իսկ մենք դեռ այս ճգնաւորութեան ազդեցութեան տակ ենք, «օրթակրօն, ճգնաւոր մարդ է» ըսելով անոր ամէն վարք ու բարք կը հաւկնանք: Օրթոտոքս Եկեղեցին մեզմէ շատ աւելի վանականներ ունի: Մեր ամբողջ ամուրի եկեղեցականներուն թիւը 350-400ին մէջ է վերջին տարիներուն, մինչդեռ այժմ Ռուսիոյ Կիեւ քաղաքին հռչակաւոր վանքին մէջ միայն 3000 վանականներ կան: Մի միայն Կիեւ քաղաքին երկսեռ վանականներուն թիւը 8000ի կը հասնի: Երբ քսաներորդ դարուն մէջ դեռ հազարաւոր մարդիկ կը գտնուին, որոնք միամտութիւնը կ'ունենան հաւատալու որ ամուրիութեամբ և պահքով կամ ճգնաւորութեամբ Աստուծոյ հաճելի պիտի ըլլան, զարմանալի չէ որ տասնեակ դարեր առաջ այս նոյն Եկեղեցիներուն մէջ եղած են մարդիկ, որ իրենց կեանքը սիւներուն գլուխը անցուցած են և կամ կամաւոր շղթայակրութեան դատապարտած են ինքզինքնին և կամ ծանր կոճղեր կրած են իրենց ուսերուն վրայ, մինչեւ իրենց վերջին շունչը: Այս արտաքին փարիսեցիական բարեպաշտութիւնը մեծապէս վնասած է քրիստոնէութեան, մեքենայական արարողութեանց կատարման վերածելով զայն և խլելով անկէ բարոյական-ընկերական և ներքին կրօնական հոգին, ազդեցութիւնը և կենսունակութիւնը: Այս տեսակէտներով մեղադրելի է սակայն նաեւ Կաթոլիկ Եկեղեցին, որուն ձեւապաշտութիւնն ու արտաքին բարեպաշտութիւնը, մեր կարծիքով աւելի վնասաբեր եղած է քրիստոնէութեան, քան արեւելեան եկեղեցիներուն ընդարմացումը, բաւական է յիշել այս առթիւ Մոլիէրի «Թարթիւֆ»ը, որուն նման դիբ մը արտադրած չէ արեւելեան գրականութիւնը: Հեղինակը կ'ըսէ. «Շատ մը Արեւելքցիներու կարծիքով, Կրօնքը բարոյական կեանքին վրայ մեծ ազդեցութիւն ունենալու չէ:» Չենք կարծեր որ այսպիսի խնդիրներ դատելու կարող Արեւելքցիներ գտնուին, որոնք նման տեսութեան մը պաշտպան հանդիսանան և ուրանան Կրօնքին բարոյացուցիչ ազդեցութիւնը: Հռչակաւոր բրօֆէսէօրը կը կարծէ թէ այս արտաքին բարեպաշտութիւնն է պատճառ որ Բիւզանդական Թէոփիլոսի և Ռուսաց Իվանի նման անձեր իրենց ոճրերովը հանդերձ, բարեպաշտ քրիստոնեայ կը համարէին ինքզինքնին: Այս արտաքին բարեպաշտութեան դիմակին տակ սակայն բոլոր Եկեղեցիներու և մանաւանդ Կաթոլիկ Եկեղեցւոյ մէջ միջին դարերուն ո՛րչափ ոճրագործութիւններ գործուած են և կը գործուին այժմ, յայտնի է եկեղեցական պատմութենէն:

Հեղինակին կարծիքով, Ռուսիոյ մէջ դեռ շատ բարեպաշտ մարդիկ կան: Մեր կարծիքով, ազէտ ռամկին բարեպաշտութիւնը գիտակցական չէ, այլ մեքենական, հետեւաբար զուրկ համոզումի արդիւնք ըլլալէ: Իսկ զարգացեալ դասակարգերու մէջ ալ հին դարերու բարեպաշտութիւնը վաղուց անյայտացած է: Իշխան Մաքս կը յայտարարէ թէ Արեւելեան Եկեղեցիներուն մէջ բարեգործութիւնը կը պակսի. որքան Ռուսական Եկեղեցին բարեպաշտութեամբ և ջերմեռանդութեամբ կը գերազանցէ Ֆրանսան, այնչափ ալ այս վերջինը բարեգործութեամբ գերազանց է առաջինէն. «Ասով բացայայտ կ'երեւայ կաթոլիկ հաւատքին մեծ զօրութիւնը, Եկեղեցիէն բաժնուածներուն հանդէպ» կը յարէ հեղինակը: Եկեղեցի ըսելով բնականաբար իշխան Մաքս կը հասկնայ մի միայն Կաթոլիկ Եկեղեցին, և միւս բոլոր Եկեղեցիները անոր հերձուածները կը համարի: Բաց ի ասկից, չենք կարծեր որ այլեւս Կաթոլիկ Եկեղեցին իրաւունք ունենայ պարծենալու իր «անդրանիկ դստեր» հաւատարմութեամբ և հաւատքով, երբ մէկ կողմէն հեղինակը՝ ինք կը խոստովանի թէ Ֆրանսայի մէջ հարիւրէն երկու մարդ կը հետաքրքրուի իր կրօնական պարտականութիւններով, և միւս կողմէ Վալտէք-Ռուսսոյի, Քօմպի, Ռուվիէի, Սարիէնի, Քլէմանսոյի հայրենիքը կաթոլիկութեան և Պապական Եկեղեցւոյն համար երբեք այս գովեստին արժանի քայլ մը չեն առած վերջին տարիներս: Ինչ որ կաթոլիկ բրօֆէսէօրը կը մտածէ Արեւելեան Եկեղեցիներու մասին, նոյն բառերով Բողոքական Եկեղեցին կը մեղադրէ Կաթոլիկ Եկեղեցին, յայտարարելով որ ան քրիստոնէութիւնը արտաքին ձեւապաշտութեան վերածած է և ներքին քրիստոնէական կեանք չի մշակեր, նոյն իսկ գիտութեան ընթացքը խափանել և մարդկային քաղաքակրթութեան կրօնական անձուկ ըմբռնումներով սահմանափակ շրջանակ մը քաշել կ'ուզէ: Հայ եկեղեցւոյ մէջ ալ այժմ դժբախտաբար արտաքին բարեպաշտութիւնն ու ձեւապաշտութիւնը թէեւ ընդհանրապէս գերիշխող է, բայց մենք ո՛չ միւս մեծ եկեղեցիներու ճշմարտութեան ու կատարելութեան հաւասարող պատկերացուցանութիւնն ու անսխալականութիւնն ունինք և ոչ ալ մեր եկեղեցին աշխարհիկ ժողովարանի մը ձեւն ու կերպարանքն ունի: Գովելի միջին ճամբան կը պահենք, բայց դեռ շատ պէտք ունինք քրիստոնէական բարոյական կենսականութեան, քրիստոնէութիւնը գործնական կեանքի վերածելու, և այս տեսակէտով կրնանք միւս Եկեղեցիներէն օգտուիլ:

Հեղինակը խօսելով արեւելեան ազգերու հոգեկան առանձնայատկութեանց վրայ կը գովէ անոնց մտաւոր փայլուն ընդունակութիւնները և երեւակայութիւնը: Յոյնք հին ատեններ արեւմտեան ժողովուրդները բարձր քաղաքակրթութեան անընդունակ կը համարէին և իմաստասիրական խնդիրներ ըմբռնելու անկարող: Արեւելեան և արեւմտեան ժողովուրդներու քաղաքակրթական ձգտումներուն միջեւ պատմական անցեալին մէջ միշտ բացայայտ տարբերութիւն մը նշմարուած է: Արեւելցին իր վառ երեւակայութեամբ կը սիրէ զբաղիլ բնազանցական խնդիրներով աստուածաբանական վերացական հարցերով, արեւմտցին ընդհակառակը այնքան աւելի գործնական է, որքան արեւելցին տեսական: Արեւմտցին իր ամէն գործառնութեանց միջոցին ինքնիրեն կը հարցնէ. «ի՞նչ շահ ունիմ»: Արեւմտեան Եկեղեցիներ գրեթէ բնաւ դաւանաբանական խրթին հարցերու արծարծման պատճառ չեն եղած, արեւելեան Եկեղեցիներ ընդհակառակը նոյն իսկ Քրիստոսի «անսերմ» ծնունդն իսկ ուզած են բացատրել: Արեւելքի մէջ ծնունդ առած աղանդները զուտ դաւանական խնդիրներ կը յուզեն, արեւմտեան աղանդները կամ հերձուածողները գործնական նշանակութիւն ունեցող հարցերով կը զբաղին և կը ձգտին մարդոց և Աստուծոյ յարաբերութիւնը որոշելու, ինչպէս որ զայն փորձած են Պելագեանք, Բողոքականք եւայլն:

ՏՕՔԹ. Յ. ԹՕՓՃԵԱՆ

ԱՐՈՒԵՍՏԱԿԱՆ

ՃԱՐՏԱՐԱԳԻՏԱԿԱՆ ԳԾԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ

Դ.

Երբ շէնքերու շինութեամբ քաղաքներ և գիւղեր կը կազմուին, իրարու հետ ցամաքէն հաղորդակցութեան համար անհրաժեշտ են ճամբաներ. եթէ երկրագունտին ամէն մասերուն մէջ հողային կազմուածքը հարթ ըլլար, շատ դիւրին էր միայն խճուղիներով իրարու միացնել զանոնք, բայց ճամբայ մը բանալու արգելքները շատ են: Ինչպէս յայտնի է, այս հատուածին մէջ չպիտի խօսինք ա՛յն գործիքներուն նկատմամբ, որոնք հողային ելեւէջներու հարթութեան համար կը գործածուին, ո՛չ ալ երկրաչափական հաշիւներու նկատմամբ. այլ միայն ա՛յդ մասերուն գծագրական յօրինուածքով որ ճամբու մը արգելքները բանալու նպատակաւ կառուցանելի շէնքերու համար կը գործածուի: Հողային պատահականութեանց (accidents) հարթութեան ամէնէն գլխաւոր նպատակն է երկաթուղիներու անցքը: Սակայն այդ անցքի հողային մակերեսին բլանը պատրաստելու համար գծագրական հետեւեալ մասերը ցոյց տալ հարկ է, որոնք մաս առ մաս վարժութեան պէտք ունին նախապէս.

Ա. Լճակ մը կամ գետ մը. — Ասոնք կրնան բլանին վրայ եղերքէն դէպի ներս հորիզոնական խիտ գիծերով ներկայացուիլ և ի հարկին ընդհանուր միջոցը կապոյտ ներկուիլ: Բ. Ճահիճներ. — Հորիզոնական ուղղութեամբ գիծերու խմբակներու յաջորդութեամբ և անջատ անջատ ուղղահայեաց դիրքով կնիւններու ձեւեր գծել: Գ. Աւազուտք. — Խիտ առ խիտ կէտկիտումներով ցոյց տալ: Դ. Դաշտք. — Ճահիճներու համար ըսուած կնիւններու ձեւին խտութիւնը գծել և ի հարկին կանաչ ներկել: Ե. Քարուտք. — Ըլլա՛յ գետնի մը մասին վրայ կամ երկաթուղիի գծին եզերքը լեցուած մանր քարերու դիզուածքի մը տեսիլը գծել: Ասոնք միեւնոյն ատեն նախապատրաստականն են դաշտանկարի գծագրութեան:

Հարկ է գիտնալ որ ճարտարագիտութիւնը (ingénie) և ճարտարագիտական գծագրութիւնը (dessin d'ingénie) իրարմէ բոլորովին տարբեր բաներ են: Ճարտարագէտը ճամբաներու պատահականութիւններուն երկրաչափական հաշիւները կատարելէ ետքը կը պատրաստէ պարզ շրջագիծը անոնց միջեւ կառուցանելի շէնքերուն և յետոյ կը յանձնէ գծագրիչին, անոր ճշդիւ գծագրութեան և յարդարման օրինակը պատրաստելու համար: Երկաթուղիի կայարանները, աքցանողներու հիւղակները եւն. ճարտարապետական գծագրութեան հատուածին մէջ յիշուած գծագրական մասերուն համապատասխան ըլլալով զանց կ'առնենք: Երկաթուղիի անցքին մէջ երեք գլխաւոր պատահականութիւններ կը ներկայանան. — Ա. Լեռները, որոնց շղթաներն իսկ կը բացուին կամարաձեւ, երկաթուղիի գիծերը անցնելու համար և կը կոչուին փապուղի (tunnel): Աշխարհի ամէնէն երկար փապուղիները կը գտնուին Զուիցերիա, որոնք ճարտարագիտական հրաշալիքներ են, բայց ի՛նչ մեծութիւն ալ ունենան, գծագրական մեծ մաս մը չունին քան երկու ծայրի կամարները, որ յղկուած քարերու շարքով մը կրնան գծուիլ: Բ. Ձորերու և ճամբաներու վրայէ կառուցանելի քարէ կամարակամուրջները (viaduc): Ասոնք թէև գծագրական որոշ կերպ մը չեն ներկայացներ, բայց կրնան զանազան ոճով պատրաստուիլ ձորերուն խորութեանը համեմատ, ինչպէս մէկ շարք ոտքերու վրայ հաստատուած յաջորդական նեղ կամարներ. ստորին շարքը կիսաշրջանակաձեւ կամարներու շարքէ մը վերջ, վրան՝ երկրորդ շարք մը աւելի նեղ կամարներու. ի հարկին այս շէնքերը կրնան աւելի բարձրանալ միշտ իրարու վրայ. այս շարքերու նպատակը փաստիւրին հաստատութեանը համար է, որոնց մեծագոյն մասը դարձեալ Զուիցերիոյ մէջ կրնանք տեսնել Ալպեանց շղթաներուն միջեւ պատահած ձորերու առատութեանը համար, բայց աշխարհի ամէնէն մեծագոյնը շինուած է Վենետիկ (3603 մետր երկայնութիւն): Գ. Գետերը, որոնց անջրպետին միացման համար կը ձգուին կամուրջներ և փայտէ, քարէ ու երկաթէ կրնան շինուիլ: Ահաւասիկ գծագրական յօրինուածքի հարստութեան աղբիւր մը, որուն մէջ կը բովանդակուին ճարտարագիտականը և ճարտարապետականը, երկաթագործականը և քանդակագործականը, որոնցմէ առաւել կը թուենք, ո՛չ միայն երկաթուղիներու յատուկ, այլ նաեւ աշխարհի զանազան կողմերը ձգուած կամ կառուցուած մեծ ու փոքր կամուրջներու տեսակներ և օրինակներ, ոմանց կազմական և գծագրական բացատրութիւններովը:

Դարձդարձիկ կամրջակ (Pont tournant). — Հողային արուեստական խորութեան (աւազան) մը վրայ բոլորակ տախտակամած մըն է, ճիշդ մէջտեղէն առանցքով (pivot) մը շարժուն կերպով հաստատուած հողին մակերեսին հաւասարութեամբ. տախտակամածին մէջտեղէն կ'անցնի երկաթուղիի գիծը, որուն շարունակութիւնը բնականաբար հողին վրայ է. այս բոլորակաձեւ կամրջակը կը գործածուի վագոնաշարժներու ուղղութիւնը փոխելու համար, մեծ կայարաններու մէջ:

Վերելակ կամուրջ (Pont levant). — Նաւեր անցնող ջրանցքներու վրայ կը ձգուին երկաթէ կամուրջներ և ի հարկին կրնան հորիզոնական ուղղութեամբ վեր բարձրացուիլ, որուն տակէն նաւերը դիւրութեամբ կրնան անցնիլ:

Փոսանցիկ կամուրջ (Pont canal). — Գետերու, փոսերու և խոր ճամբաներու վրայէն ձգուած հաստատուն կամուրջներ են որ տեղին պահանջումին համեմատ կրնան զանազանութիւններ ունենալ: Ի բաց առեալ երկաթուղիի ա՛յն անցակամուրջներէն, որոնք ջուրի մը կամ ճամբու մը խորութեան երկու եզրերէն պատէ պատուանդան մը հիւսելէ վերջ, հորիզոնական երկաթներու ծայրերը հաստատելով անոնց վրայ, երկաթուղիի գիծը կ'անցընեն, ատոնց ամբողջութիւնը կմախքի ձեւ մը միայն ունի և նեղ փոսերու կամ վտակներու վրայէն անցքի մը ամէնէն պարզ միջոցներն են: Եթէ գետը լայն է, այն ատեն շինութիւնը տարբեր է, որուն իբր օրինակ մէջ կը բերենք Չեռնավոտայի (Ռումանիա), Դանուբի թեւերուն վրայ ձգուած երեք յաջորդական, նոյն տիպարով, կամուրջներէն մեծը, որ աշխարհի ամէնէն երկարն է (3850 մեթր): Դանուբի այդ թեւին հարաւակողմի ցամաքը թէ՛ ճախճախուտ և թէ աստիճանաբար երկար զառիվայր մը ձեւացած ըլլալով, ճարտարագէտը ստիպուած է երկաթուղիի գիծին ուղղութիւնը պահելու համար, գետեզերքէն բաւական հեռուէն սկսիլ հիմնարկութիւնը և աւելի քան 15 քարաշէն բուներու (montant) վրայ հիմնել երկաթէ տախտակամածը (tablier), առաջին մասը շրջապատել երկաթավանդակէ, երկու եզերէն: Այս երկարաձգումը մինչեւ գետին եզերքն է, ուր շինուած է կամուրջին սկզբնաւորութեան բուն կամարը (arc), որ քանդակներով զարդարուած է և ճակատը փորագրուած «Podul Carol I.»: Հիւսիսային եզերքը ապաձեւ ըլլալով ուղղակի շինուած է կամուրջին այդ կողմի կամարը առաջինին ձեւով: Ջուրին մէջ հաստատուած են չորս քարաշէն բուներ, որոնց իւրաքանչիւրին վրայէն կը բարձրանան դէմ առ դէմ երկաթէ վանդակին և տախտակամածին հաստատութեան հաստ ձողերը իրենց վերի ծայրերը աստիճանաբար ծռելով իրարու հակած՝ բայց ոչ միացած: Կամուրջին գետեզերքի բուն կամարներուն միջեւ գտնուած վանդակապատին գծագրական երեւոյթը հետեւեալն է. առաջին կամարէն սկսեալ մէկ շրջանակի աղեղ, կառախումբի մը գրեթէ երկու բարձրութեամբ. յետոյ գետին մէջ հաստատուած երկու բուներէն բարձրացող ձողերու վրայ երեւակայել չափական գծագրութեան կանոններու համար գործածուած կէտկիտուած գիծերով թրաբէզ մը, որ սակայն յիշեալ ձողերու վերի ծայրէն մինչեւ նախորդ կիսաշրջանակին վերջաւորութեան բուն գիծը կոր է և յաջորդական երկու բուներէն բարձրացող ձողերու ծայրերու միացման գիծը դարձեալ կոր՝ բայց ո՛չ բոլորովին շրջանակի աղեղ մը, որուն ամէնէն խոր մասէն մինչեւ տախտակամածին մէջտեղ գտնուած մասը գրեթէ երեք կառախումբի բարձրութիւն, իսկ մինչեւ

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ —73—

ԿԱՍԹՕՆ ԼԸՌՈՒ

Լրաբերի մը Տարօրինակ Արկածները

Դեղին Սենեակին Տռամը

ԻԷ.

ՈՒՐ ԺՈԶԷՖ ՌՈՒԼԹԱՊԻԼ ԵՐԵՒԱՆ ԿՈՒԳԱՅ ԻՐ ԲՈՎԱՆԴԱԿ ՓԱՌՔԻՆ ՄԷՋ

«Բոլորովին ապահովուելու համար Լարսանի մարդասպան ըլլալուն վրայ, որ բացառութիւն կազմող մարդոցմէ ըլլալուն՝ անխորհուրդ կերպով չէր կարելի շարժիլ, սխալ գործեցի անոր դիմքը տեսնել ուզելով: Պատժուած էի ատոր համար: Կարծեմ թէ բանականութեան շատ կողմն է որ իր վրէժը լուծեց սա բանին համար թէ անբացատրելի կալերիի դէպքէն ի վեր վստահաբար, հաստատօրէն ու վերջնապէս կրթնած չէի բանականութեան վրայ, Լարսանի յանցապարտութեան մասին ուրիշ ապացոյցներ փնտռելով, փոխանակ բանականութեան ընծայած ապացոյցներուն միայն հաւատ ընծայելու: Այն ատեն Օր. Ստանկէրսընի վրայ փորձ եղաւ նորէն...

Ռուլթապիլ պահ մը ընդհատեց խօսքը, ինչեց քիթը, մեծապէս յուզուած:

⁂

— Բայց Լարսան ինչ ընելու եկած էր այդ սենեակը, հարցուց նախագահը: Ինչո՞ւ երկու անգամ փորձած էր սպաննել Օր. Ստանկէրսընը:

— Որովհետեւ կը պաշտէր զանի, պարոն նախագահ:

— Աւասիկ պատճառ մը...

— Այո՛, պարոն նախագահ, անպատասխանատու պատճառ մը: Խենթի պէս սիրահարուած էր... Այդ և ուրիշ շատ մը պատճառներով կարող էր ամէն տեսակ ոճիր գործել:

— Օր. Ստանկէրսըն գիտէ՞ր այդպէս ըլլալը:

— Այո՛, պարոն, բայց բնականաբար չէր գիտեր որ զինքը հետապնդողը Ֆրետէրիք Լարսանն էր, եթէ ոչ Ֆրետէրիք Լարսան դղեակին մէջ չպիտի հաստատուէր, և անբացատրելի կալերիին գիշերը մեզի հետ ներս չպիտի մտնէր Օր. Ստանկէրսընի սենեակէն, սպանութեան փորձը ընելէ յետոյ: Դիտեցի որ մութին մէջ կեցած էր ան, շարունակ գլուխը ծռած... Աչքերով կը փնտռէր կորսուած [illegible]... Օր. Ստանկէրսըն ենթարկուած էր Լարսանի հետապնդումներուն և յարձակումներուն՝ մեզի անծանօթ անունով մը և ծպտումով, որոնց տեղեակ կրնար ըլլալ մանկամարդ աղջիկը:

— Եւ դուք, պարոն Տարզաք, թերեւս Օր. Ստանկէրսընի գաղտնիքները իմացած էք այդ առթիւ, հարցուց նախագահը: Ինչպէս կ'ըլլայ որ Օր. Ստանկէրսըն ո՛չ մէկուն խօսած չէ այդ մասին... Այդ բանին շնորհիւ արդարութիւնը պիտի կրնար մարդասպանը գտնել... և ամբաստանելու վիշտն ալ պիտի խնայէր ձեզի, եթէ երբեք անմեղ էք:

— Օր. Ստանկէրսըն բան մը չըսաւ ինծի, պատասխանեց Պ. Տարզաք:

— Այս երիտասարդին ըսածը կարելի կը թուի՞ ձեզի, հարցուց նախագահը:

Պ. Ռոպէր Տարզաք անայլայլ շեշտով մը պատասխանեց.

— Օր. Ստանկէրսըն բան մը չըսաւ ինծի...

— Ինչպէս կը բացատրէք որ մարդասպանը գողցուած թուղթերը Պ. Ստանկէրսընի վերադարձուցած է անտառապահին սպանութեան գիշերը, յարեց նախագահը, խօսքը Ռուլթապիլի ուղղելով: Ինչպէս կ'ըլլայ որ մարդասպանը Օր. Ստանկէրսընի ամրափակ սենեակը կը մտնէ:

— Գալով այդ վերջին հարցումին, կարծեմ դիւրին է անոր պատասխանել: Լարսան Պալմէյէրի պէս մարդ մը կրնար ձեռք անցընել սենեակին բանալիները և կամ դիւրաւ շինել տալ իրեն պէտք եղած բանալիները... Գալով վաւերագիրներու գողութեան, կարծեմ թէ Լարսան այդ բանին վրայ չէր խորհած սկիզբան: Ամէն տեղ Օր. Ստանկէրսընը կը լրտեսէր, միտքը դրած ըլլալով անոր ու Պ. Ռոպէր Տարզաքի միջեւ կատարուելիք ամուսնութեան արգելք ըլլալ:

«Օրին մէկը Օր. Ստանկէրսընի ու Պ. Ռոպէր Տարզաքի կը հետեւէր Լարսան, Լուվրի մեծ վաճառատան մէջ, Օր. Ստանկէրսընի կողմէ կորսուած կամ գետին ձգուած ձեռնապայուսակ մը ձեռք անցընելով: Այդ ձեռնապայուսակին մէջ պղինձէ գլխով բանալի մը կար. Լարսան չէր գիտեր այդ բանալիին կարեւորութիւնը: Օր. Ստանկէրսընի կողմէ լրագիրներուն մէջ տպուած ծանուցումին շնորհիւ Լարսան իրազեկ կ'ըլլար այդ կարեւորութեան: Օր. Ստանկէրսընի նամակ կը գրէր այն ատեն, ինչպէս յանձնարարուած էր լրագրական զեկոյցին մէջ: Անշուշտ Լարսան ժամադրութիւն մը կուտար՝ օրիորդին, ըսելով թէ ատենէ մը ի վեր իր սիրով զինքը հետապնդող անձը այն էր որուն քով կը գտնուէին ձեռնապայուսակը և բանալին: Սակայն Լարսան պատասխան չի ստանար. Թղթատարական 40րդ մասնաճիւղը կ'երթար՝ հասկնալու համար թէ նամակը հո՞ն է թէ ոչ: Կարելի եղածին չափ Պ. Տարզաքի զգեստը և երեւոյթը կ'ընդօրինակէր, միտքը դրած ըլլալով ամէն ինչ ընել, Օր. Ստանկէրսընը ձեռք անցընելու համար. ամէն ինչ կը պատրաստէր որպէս զի Պ. Տարզաք յանցաւոր համարուի, ի՛նչ որ ալ պատահէր, թէեւ անիկա սիրուէր Օր. Ստանկէրսընի կողմէ և իր արհամարհանքին առարկայ դառնար: Ի՛նչ որ ալ պատահէր, կ'ըսեմ, որովհետեւ կը կարծեմ թէ Լարսան չէր խորհեր թէ մարդասպանութիւն գործելու հարկին մէջ պիտի գտնուէր: Ամէն պարագայի մէջ՝ զգուշութիւններ ձեռք կ'առնէր, Օր. Ստանկէրսընը վտանգաւոր կացութեան մը մատնելու՝ Տարզաքի ծպտումով: Մնաց որ՝ Լարսան գրեթէ միեւնոյն մեծութեամբ հասակ ու ոտք ունի Պ. Տարզաքի հետ բաղդատմամբ: Ի հարկին դժուարութիւն չի քաշեր, Պ. Տարզաքի ոտքին չափը առնելէն յետոյ, այդ չափին վրայ կօշիկներ պատրաստելու և հագնելու համար: Ասոնք տղայական հնարքներ են Լարսան-Պալմէյէրի համար:

«Օր. Ստանկէրսըն ո՛չ նամակ կը գրէր և ոչ ալ պատասխան կուտայ Լարսանի, որուն գրպանին մէջ կը գտնուէր միշտ թանկագին բանալին: Լա՛ւ, քանի որ Օր. Ստանկէրսըն չի գար իր քով, ինք պիտի փութար անոր մօտ: Երկար ատենէ ի վեր իր ծրագիրը պատրաստած էր: Կլանտիէի ու պուրակին վրայ տեղեկութիւններ ձեռք բերած էր: Կէսօրէ մը յետոյ մինչ Պ. և Օր. Ստանկէրսըն դուրս կ'ելլէին պտոյտի համար ու հայր Ժաք ալ հոն չէր գտնուէր, Լարսան [illegible] կը մտնէր անդաստակին պատուհանէն: Առանձին գտնուելուն՝ ուզածին պէս կը շարժէր... Կարասինները կը դիտէր, որոնցմէ մէկը խիստ հետաքրքրաշարժ, դրամարկղի մը կը նմանէր և փոքր փականք մը ունէր: Այդ առարկան կը հետաքրքրէր զինքը... Եւ որովհետեւ պղինձէ գլխով բանալին քովը ունէր, գաղափարներու զուգորդութեամբ կը խորհէր անոր վրայ: Բանալին կը խոթէր փականքին մէջ ու դուռը կը բացուէր... Թուղթեր կային հոն... Անոնք շատ թանկագին ըլլալու էին, քանի որ մասնաւոր արկղամուրի մը մէջ պահուած էին և անոր բանալիին ալ այնքան կարեւորութիւն կ'ընծայէին: Կրնար անոր միջոցաւ շանթաժ ընել և թերեւս ծառայել իր սիրահարի դիտաւորութեանց... Անմիջապէս ծրար մը կը շինէր այդ թուղթերով և անդաստակին լուացարանը կը դնէր զանոնք: [illegible] մէջ գործած ատենէն մինչեւ անտառապահին սպանութիւնը Լարսան ատեն ունեցած էր այդ թուղթերը քննելու. ի՞նչ պիտի ընէր զանոնք: Կրնային իրեն վնասակար ըլլալ անոնք... Այդ իրիկուն դղեակ պիտի տանէր... Թերեւս այդ թուղթերը ետ դարձնելուն շնորհիւ, որոնք քսան տարուան աշխատութիւն կը ներկայացնէին, Օր. Ստանկէրսընի երախտագիտութեան արժանանար... Ամէն ինչ կարելի է այդպիսի ուղեղի մը մէջ... Վերջապէս, ի՛նչ որ ըլլար պատճառը, Լարսան դղեակ տարած էր թուղթերը, ազատելու համար անոնցմէ:

(Շարունակելի)

ձողերու ծայրը չորս բարձրութիւն ունին գրեթէ։ Յետոյ նախորդին մեծութեամբ և բարձրութեամբ մէկ շրջանակի աղեղ, որ կամուրջին ճիշդ մէջտեղը կ'իյնայ. ասոր կը յաջորդէ միւս քովներէն բարձրացող ձողերուն վրայ կազմուած բրաբէզ մը առաջինին նման և յետոյ մէկ շրջանակի աղեղ, ըստ նախորդաց, մինչեւ միւս կամարը։ Այս երկաթէ վանդակները տիպ. կօնալ երկաթներով բռնուած են, որոնց հիւսուածքին մէջ Էյֆէլեան աշտարակինը կը յիշեցնէ։ Այս կամուրջին հաստատութեան համար Ռումանիոյ մէջ կը պատմուի թէ, գերման ճարտարագէտը իր ընտանիքով և զաւակներով մակոյկի մը մէջ գետին վրայ կամուրջին տակ կենալով, առաջին փորձի համար 30 վագոնշարժներու շարք մը անցնել տուած է վրայէն, մեծ արագութեամբ։ Գետին վրայ ձգուած հաստատուն կամուրջներ առանց մօնդանի ալ կրնան ըլլալ, ինչպէս է Բարիզ՝ Սէնի վրայ՝ 1900ի տրուեստահանդէսին առթիւ ձգուած Աղեքսանդր Գ. կամուրջը, որ գլուխ գործոց մըն է գեղարուեստական տեսակէտով։ Կամուրջին գծագրական երեւոյթը հետեւեալ գլխաւոր երկու մասերը ցոյց կուտայ. Նախ՝ շրջանակի աղեղը որ պողպատէ է և ձգուած (կամարաձեւ) գետին մէկ եզերքէն միւսը, յետոյ քալլիքէն որուն կմախքը (ossature) նորէն պողպատ է և ձգուած՝ կամարին վրայ, դէմ առ դէմ երկու քարափներուն հաւասարութեամբ։ Շրջանակը և այս հորիզոնական գիծը, քանի որ երեւոյթով, իրարու միացած են յաջորդական տասնըհինգ պողպատէ կամարներով, որոնց երկու ծայրի առաջինները աւելի երկայն ըլլալով բնականաբար, հետզհետէ կը կարճնան մինչեւ կամուրջին մէջտեղի իրար միացման կէտը և իւրաքանչիւր կամար, կամարակալին (culée) կը յենու պողպատէ բարձիկի (coussinet) մը միջոցաւ, կրանիթէ բեռնաբարձի (sommier) մը վրայ նստած. այս կամարներու շարքը իրարու միացած են կիսածաղկեպսակներու քանդակներով, իսկ կամուրջը շրջապատուած է գեղակերտ պալիսքռաստով, որոնց մէկ կողմի 14 մոյթերէն իւրաքանչիւրին վրայ հաստատուած են երեքական լապտերներ, իսկ կամուրջին երկայնքին ճիշդ մէջտեղ, իբր աղեղին և հորիզոնականին փականք, գեղեցկօրէն քանդակեալ առմաքիւռ մը։ Կամուրջին չորս ծայրերը շինուած են աշտարակներ, իւրաքանչիւրը քառակուսի պատուանդաններու անկիւններէն չորսական սիւներով բարձրացած, որոնց անքալլըմաններու ամէն մէկ առիքռավին վրայ բարձրացուցած են կաղղած թեւաւոր ձիու մը արձանը, կնոջ մը կողմէ զսպուելու և չորս տարբեր դիրքերով։ Անքալլըմանին ֆրիզը, սիւներուն շափիօնները և անոնց միջոցները զարդաքանդակուած են Լուի ԺԵ. ոճով։

Աշտարակներու պատուանդանին կցած են ուրիշ կիսաշրջանակաձեւ պատուանդաններ, քարափին ուղղութեամբ, որոնց վրայ քանդակուած են կնոջ արձաններ՝ աշտարակներուն կրթնած, չորս տարբեր դիրքերով, իւրաքանչիւրին ձեռքին մէջ տարբեր խորհրդանշանական գործիքներով։ Այս կիսաշրջանակ պատուանդաններու ճակատները դարձեալ վերոյիշեալ ոճով քանդակուած են։ Կամուրջին շրջապատը եղող պալիսքռաստին չորս ծայրերէն իբր շարունակութիւն մեծ մոյթեր հաստատուած են չորսական արձաններով զարդարուն, որոնց իւրաքանչիւրին վրայ կը բարձրանան հինգական լապտերներ կրող երկաթէ սիւներ. ասոնք դէպի քարափ կը շարունակուին պալիսքռասներու շարքով, որոնց մէջտեղերը գտնուած պատուանդանաձեւ մոյթերուն վրայ շինուած են մէկ մէկ արձաններ։ Այս պալիսքռասները կամուրջին չորս ծայրի աշտարակներուն ետեւի կողմէն կը շարունակուին դէպի վար գետեզերքը իջնող սանդուխներով. Իւրաքանչիւր սանդուխի հակադիր կողմը, որ քարափին շարունակութիւնն է, շինուած է պատուանդան մը, որուն վրայ յորձակողական դիրքով զոյգ մը առիւծներ շինուած են. յետոյ պալիսքռաստին շարունակութիւն է, և իբր չորս կողմերուն վերջակէտներ ճիշդ մոլլիւռի կանոնով շինուած են կոթողներ քառակուսի դիրքով և իւրաքանչիւրին չորսական կողմէն լապտերներ հաստատուած են։ Վտակներու և փոսերու վրայ կամարաձեւ կամուրջներ կը կառուցուին, որոնք նեղ միջոցի մը վրայ ըլլալնուն համար արդէն մօնթանի պէտք չունին։ Ճարտար գծագրիչի մը օրինակին համաձայն գեղակերտ շինութիւններ կըրնան ըլլալ, երբ կամրջակը դղեակի պարտէզներու և ասոնց նման բացատուններու մէջ կառուցանելի է. այս կարգին իբր օրինակ կ'առնենք Բարիզի Բարք Մօնսօ լճակին նեղ մասին վրայ շինուած քարաշէն կամրջակը։ Ասիկա մէկ եզերքէն միւսը կամար մըն է գրեթէ ճիշդ կիսաշրջանակ, եզերքը մոլլիւռով զարդարուած։ Անցարանը (passerelle) մէկ ծայրէն վերելք մըն է, կամարին ճիշդ վրան հորիզոնական և միւս ծայրը վայրէջք մը առաջինին ճիշդ հակադիր, որով գծագրական երեւոյթը կիսաշրջանակի մը վրայ բրաբէզ մը ձեւացուցած է։ Կամարը քասըռելին խարիխին հետ միացած է քանդակուած (առմաքիւռ) փականքով մը և կամրջակը շրջապատուած է պալիսքռասով, իւրաքանչիւր կողմը չորսական գեղեցիկ մոյթեր ունենալով։

Կախեալ կամուրջ (Pont suspendu). — Այս կարգի կամուրջներուն տախտակամածը (plancher) ջուրի անջրպետի մը մէկ եզրէն միւսը կախուած է պարաններու կամ երկաթէ շղթաներու միջոցաւ. Ասոնց ամէնէն նշանաւորն է Պրուքլինի կամուրջը (1825 մեթր երկայնութիւն) Նիւ-Եորքի մէջ, Էսթ գետին վրայ։ Գետին երկու եզրերը շինուած են խիստ բարձր և հսկայական կամարներ, որոնց անցքերը երկուքի բաժնուած են։ Կամարներուն գրեթէ կէսէն աւելի բարձրութենէն սկսեալ ձգուած է տախտակամածը, որուն իւրաքանչիւր մասը շղթաներով կամարին միացած են, սկսելով առաջին մասէն մինչեւ միւս ծայրինը և նոյնը հակառակ ուղղութեամբ, որոնց ամբողջութիւնը իրար խաչաձեւած շեղ գիծեր ձեւացուցած են, կամարներու կողմերը աստիճանաբար բարձրանալով և կամուրջին մէջտեղը հետզհետէ ցածնալով, որոնք նոյն տանն վանդակօրմի տեղ ալ կը ծառայեն։ Կամարներուն ցամաքի կողմերէն հաւասարապէս և աստիճանաբար շեղակի զաւրմլայրեր կը ձեւացնեն կամուրջին միացեալ մասերը, զոր քովնտի դիտելով բրաբէզ մը կը գտնենք բլանշէի գիծին ամբողջութիւնը։ Այս կարգի կամուրջներ Միացեալ Նահանգաց մէջ կը գտնուին Նիակարայի ջրվէժներուն վրայ ձգուած, որոնցմէ մէկը 246 մեթր երկայնութիւն և 74 մեթր բարձրութիւն ունի։

Յամաքային ճարտարագիտական գծագրութեան բաժնին մէջ կը հաշուուին պատնէշներու և զինուորական ամրութիւններու (fortification) գծագրութիւնները։

Ս. ԱԿԱԵԱՆ Գ. Կ. ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԵԱՆ

ՋՈՒԱՐԹ ԺԱՄԵՐ

Նշանածին տարիքը

Մարդուն մէկը քառասուն տարեկան աղեղ կնոջ մը հետ ամուսնանալու վրայ էր.

— Խօսեցեալդ քանի՞ տարու է, կը հարցնէ հետաքրքիր բարեկամ մը։

— Երեք հազար ոսկի, կը պատասխանէ դիմացինը, քիչ մը վարանելէ յետոյ։

Դատարանին մէջ

— Ամբաստանեա՛լ, երդուեալ դատաւորներուն առջեւ բացատրեցէք թէ ինչո՛ւ համար ձեր տարաբախտ կինը ջուրը նետեցիք, կը հարցնէ Եղեռնադատ Ատեանին Նախագահը։

— Իր օգտին համար էր, Նախագահ, Լուսահոգի խեղճ կնիկս հիւանդ ըլլալուն, բժիշկները յանձնարարած էին որ ջրաբուժութեամբ միայն կրնար աղէկնալ։

Ամուսնական խօսակցութիւն

— Միշտ կիներէն կը գանգատիք։ Եթէ կիները չըլլային՝ ի՞նչ պիտի ընէիք այն ատեն։

— Թերեւս աւելի պիտի սիրէի զանոնք։

Կարճատեսի մը սխալը

Քիչ մը կարճատես մարդուն մէկը, որ երեկոյթի հրաւիրուած էր, տան սնդասարակին մէջ սեւազգեստ մարդոց խումբ մը կը նշմարէ տարտամօրէն։

— Կարծեմ թէ այս գիշեր երեւելի հիւրեր կ'ընդունիք։

— Սպասեակներն են ձեր տեսած մարդիկը։

Շատախօս ատամնաբոյժը

Ծանօթ ատամնաբոյժ մը, որուն շատախօսութիւնը անտանելի դարձած էր, միշտ գլխու ցաւ կը պատճառէր իր յաճախորդներուն։

— Բայց քաշուելիք բան չէ, կ'ըսէր յաճախորդ մը, օրին մէկը, ուրիշի մը հետ խօսելով։

— Ընդհակառակը բարի դիտումով կ'ընէ այդ բանը, որպէս զի իր յաճախորդները թմրին ատամնաբուժական գործողութենէ առաջ։

ԱՌՈՂՋԻՆ ՑՈՒՑԱՏԵՏՐ

Շատ դժուար է տղաքը պաշտպանել ցուրտի դէմ, վասն զի անոնց մարմինը դեռ պէտք եղածին պէս վարժուած չէ օդի փոփոխութեանց ազդեցութեան դիմադրելու։ Ուստի զգուշական ամէն միջոց ի գործ դնելու է։ Տղան փափկացընելու չէ, բայց օդին փոփոխութեան համեմատ ալ հոգ տանելու է անոր հագուստներուն։ Թող տալու չէ որ տաք սենեակի մէջ այն հագնելիքները ունենան իրենց վրայ, զորս դուրսը ցուրտէն պաշտպանուելու համար կը հագնին, ինչպէս գըլխարկ, վերարկու, շալ և ասոնց նման բաներ։ Այս տեսակ անզգուշութեամբ, շատ դիւրաւ կ'ենթարկուին վտանգաւոր պաղառութեան։ Տղաքը դուրս հանելէ քի՛չ առաջ հագուեցնելու է։ Եթէ տղոց հետ այցելութեան երթայ մարդ օտար տուն մը, տաք սենեակը մտնելէ առաջ հանելու է անոր ջերմապահ հագնելիքները. եթէ նոյն իսկ մէկ քանի վայրկեան հոն մնալու մտադրութիւն ըլլայ։ Արդէն աւելորդ է ըսել այս կարգի այցելութիւնները, յաճախ, մէկ երկու վայրկեանի նպատակով կը սկսին և մէկ երկու ժամ կը տեւեն։ Եթէ տղաքը կանխապէս վարժուին բերանը գոց պահել մինչ և քիթէն շնչել, պաղ առնելու վտանգը կը նուազի մինչեւ մէկ աստիճան։

Painkiller

Ամէն ցաւերու դարման ամերիկեան համբաւաւոր դեղ։ Կեանքի օրապահիկը այնքան կարեւոր և պիտանի չէ որքան

"ՓԷՆՔԻԼԼԷՐ,,Ի (ՑԱՒԱԲՈՅԺ)

մէկ շիշը, որ կարող է բժիշկներու շատ մը այցելութիւններէն ազատ պահել մարդ։

Փորհարութիւն, աղիքներու բորբոքում, ոռովայնի ցաւեր, ճճիներու և ատամներու խայթուածք, այրուածք, ճզմուածք և այլն ԱՆՄԻՋԱՊԷՍ ԿԸ ԲԺՇԿՈՒԻՆ։ Կը գործածուի նաեւ յօդացաւի, ջղատապի եւ ամէն ջղային ցաւերու համար։

Կը ծախուի ամէն դեղարան և. Սօսիէթէ Քօ-Օփէրաթիվի քով։

Մթերանոց
եւ գործակալութիւն
Պոլիս
ԿԻՒԼԹԷՆՔԵԱՆ ԽԱՆ
Թիւ 19

52—9

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՖՐԱՆՍԱ

Ելմտական նախարար Պ. Քայյօ ազդու կերպով պաշտպանեց եկամուտի տուրքի իր ծրագիրը՝ Երեսփ. Ժողովին մէջ։ Ֆրանսական թերթերը կ'ըսեն թէ նախարարութիւնը մեծ եռանդով մը չէ որ ձեռք կ'առնէ այդ խնդիրը, բայց մինչեւ մէկ աստիճան հարկադրուած է խորհրդարանական մեծամասնութիւնը կազմող կուսակցութեանց ընթացքէն, որոնք տարիներէ ի վեր իրենց ծրագրին մէջ նշանակած են եկամուտի վրայ տուրքի սկզբունքը։ Արմատական և արմատական-ընկերվարական կուսակցութիւնը, Նանսիի մէջ տեղի ունեցած իր վերջին գումարմանը պահուն, պնդեց այդ ծրագրին իրականացմանը վրայ, որով Պ. Քայյօ հարկադրուեցաւ խնդիրը բացորոշապէս ներկայացնել, ըսելով որ նախարարութիւնը այնպէս կը նկատէ թէ եկամուտի տուրքին ծրագիրը իր ընդհանուր գիծերուն մէջ եթէ չքուէարկուի, Երեսփ. Ժողովին վստահութիւնը չի վայելեր այլեւս։ Կարելի է որ Երեսփ. Ժողովը քուէարկէ Պ. Քայյօի ջատագոված ծրագիրը, սակայն առանց խանդավառութեան և այն թաքուն յոյսով որ Ծերակոյտը կրնայ համակարծիք չգտնուիլ։ Պ. Քայյօ ջանաց հաստատելու թէ իր ծրագիրը պիտի չունենայ շատերուն կողմէ ենթադրուած ծանր հետեւանքները, և թէ տուրքին ամբողջ ծանրութիւնը պզտիկ փոքրամասնութեան մը վրայ պիտի չբեռցուի, այլ ընդհանուր տուրքերու բաշխումը աւելի արդարութեամբ պիտի կատարուի։ Նախարարը յարեց թէ կատարուած նախնական քննութեանց արդիւնքին նայելով, եկամուտի տուրքի ծրագրին կիրառումը վաճառականներու հարիւրին 76ին տուրքը պիտի նուազի, հարիւրին 21ինը պիտի աւելնայ և հարիւրին 3ինն ալ անփոփոխ պիտի մնայ։ Վաճառատուններու և ուրիշ հաստատութեանց և գործաւորներու հարիւրին 70ին տուրքը պիտի նուազի. 27ը անփոփոխ պիտի մնայ և 3ն ալ պիտի աւելնայ։ Ֆրանսական թերթերը ապահովիչ կը գտնեն նախնական քննութեանց այդ արդիւնքները, սակայն կ'ուզեն գիտնալ թէ ասոնք մինչեւ ո՛ր աստիճան կը համապատասխանեն իրողութեան։ Պ. Քայյօ ըսաւ թէ երկիւղի զգացում մը կը տիրէ եկամուտի տուրքի խնդրոյն մէջ։ Այդ պարագան սոսկ կը նկատուի, սակայն Պ. Քամիլլ Բէլլըդանի ըրածին նման յայտարարութիւններ բաւական կ'արդարացնեն երկիւղի այդ զգացումները։ Այս միջոցիս տիրող ընդհանուր հակումը մը բերմամբ կ'ուզուի տուրքերու մեծ մասը բաշխել ունեւոր փոքրամասնութեան վրայ, որուն քաղաքական գործերու մէջ ունեցած ազդեցութիւնը կ'անտեսուի։ Ֆրանսական թերթերը կը յարեն. — «Պէտք է ընդունիլ թէ այդ պարագան նուազ երկչոտներուն երկիւղ ազդելու հանգամանքը ունի, վասն զի մեծամասնութիւնը, հետզհետէ զերծ մնալով Պետութեան ծախքերու մասնակցութենէն, որ և է խղճահարութիւն պիտի չզգայ ունեւոր փոքրամասնութեան բեռը աւելցնելու մասին, քանի որ այդ փոքրամասնութիւնը քաղաքականապէս անկարող պիտի ըլլայ իր շահերը պաշտպանելու։ Այս պարագան է որ պատճառ կ'ըլլայ եկամուտի յառաջատական տուրքին առաջ բերած երկիւղին և երբ նկատողութեան առնուի նոյն տուրքին ծրագրին դէմ Ֆրանսայի մէջ կատարուած պայքարը, կարելի է տարակուսիլ թէ Պ. Քայյօ կարենայ յաղթել այդ երկիւղին, նոյն իսկ խորհրդարանական շրջանակներուն ապահնելով որ Քլէմանսոյի Դահլիճը պիտի հրաժարի, եթէ եկամուտի տուրքին ծրագիրը չյաջողի։»

ԱՆԳԼԻՈՅ ՆԱՒԱՏՈՐՄԸ

Լոնտոնէն կը գրեն վիեննական թերթերուն թէ կառավարական շրջանակներուն մէջ հաւանական կը գտնեն ելմտացոյցին հրատարակութիւնը ներկայ ամսուան մէջ։ Հետաքրքրութեամբ կը սպասուի ելմտացոյցին այն մասին որ կը վերաբերի նաւատորմին շինութեանց յառաջիկայ տարուան համար։ Խորհրդարանական շրջանակներուն մէջ կը կարծուի թէ, ինչպէս ենթադրողներ կան, այդ ծրագիրը իբրեւ պատասխան մը նկատելու չէ որ և է ուրիշ տէրութեան նաւային շինութեանց ծրագիրներուն։ Դիտել կը տրուի թէ Անգլիոյ ձեռք բերած առաջնութիւնը, մասնաւորաբար Տրէտնոթի շինութեանը մասին, այնքան կարեւոր է որ անկարելի կ'երեւայ թէ ուրիշ Պետութիւններ, նոյն իսկ նաւային շինութեանց իրենց ծրագիրներուն իրականացմանը համար ամենամեծ ջանքերով, կարենան երկիւղ ազդելու աստիճան հաւասարիլ Անգլիոյ։ Լոնտոնի մէջ, իբրեւ պատասխան անոնց որոնք կարծիք կը յայտնեն թէ պէտք է եռանդով առաջ տանիլ Անգլիոյ նաւատորմին շինութիւնը, դիտել կուտան թէ Անգլիա կատարեալ հանդարտութեամբ կրնայ սպասել թէ իրապէս ի՛նչ կերպով պիտի կատարուի միւս նաւատորմերուն զարգացումը. Նաեւ թէ հարկ չկայ Անգլիան բեռնաւորել նաւատորմին համար չափազանց ծախքերով, վասն զի այդ կերպով զգալապէս պիտի նուազին ներքին բարենորոգմանց անհրաժեշտ եղած դրամները։

ՎԱՏԻԿԱՆ ԵՒ ՄՈՆԱՔՕ

Մօնաքօյի իշխանին կողմէ Հռոմի մէջ փետրուար 22ին տեղի ունենալիք հրապարակախօսութիւնը մարտ 28ին յետաձգուեցաւ։ Վիեննական թերթի մը թղթակիցը, որ սերտ յարաբերութիւններ ունի Վատիկանի շրջանակներուն հետ, կը ծանուցանէ թէ Պապին արտաքին գործոց քարտուղարը ծանուցագրով մը իմացնել տուեր է Մօնաքօյի իշխանին թէ իշխանը եթէ պնդէ Հռոմ այցելելու իր մտադրութեանը վրայ, Վատիկան, նկատելով որ խնդիրը կաթոլիկ իշխանի մը վրայ է, պիտի հարկադրուի բողոքագիր մը հրատարակել։ Վատիկանի արտաքին գործոց քարտուղարին այդ ծանուցագիրը մինչեւ հիմա անպատասխանի մնացած է։

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ՎԱՏԻԿԱՆ

Անգլիական մէկ քանի լրագիրներ իբրեւ զարմանալի և քաղաքական նշանակութիւն ունեցող բան մը նկատեցին այն իրողութիւնը թէ Քոննոթի դուքսը և դքսուհին վերջերս Հռոմ գտնուած ատեննին այցելութիւն չտուին Պապին։ Աւստրիական լրագիրները այդ մասին կ'իմանան Հռոմէն թէ Քոննոթի դուքսը պաշտօն յանձներ է Հռոմ բնակող եկեղեցականի մը՝ Մօնսէնեօռ Սթօնըրի՝ ծանուցանել Պապին թէ դուքսը և դքսուհին, ինչպէս ասկէ առաջ ալ տեղի ունեցած է, չեն կրցած այցելութիւն մը տալ Պապին, վասն զի Հռոմի իրենց տուած այցելութիւնը այս անգամ բոլորովին անհատական հանգամանք մը ունէր։ Պիոս Ժ. կատարելապէս ըմբռնած է առաջ բերուած պատճառը և իր կողմէ պաշտօն յանձնած է Մօնսէնեօռ Սթօնըրի, որ իր համակրութիւնները յայտնէ Քոննոթի դուքսին և դքսուհիին։

ՀԵԼԼԷՆ ԳԱՂԹԱԿԱՆՆԵՐԸ

Յունաստանի գաւառական կառավարիչները հրաման ստացան արգիլել Հելլէններու գաղթականութիւնը դէպ ի Ամերիկա։ Կառավարիչները պիտի համաձայնին քաղաքապետներուն հետ, որպէս զի Ամերիկա գաղթել ուզողներուն պարզուի թէ՛ Մ. Նահանգաց և թէ Բրազիլիոյ մէջ անոնց սպասող թշուառութիւնը, որովհետեւ տիրող դրամական տագնապը ամէնէն աւելի աշխատաւոր դասակարգին կը վնասէ։ Հելլէն գաղթականները իրենց հիւպատոսարաններուն կը դիմեն՝ օգնութիւն խնդրելու համար, և շատերն ալ փողոցներու մէջ կը մուրան։ Կառավարիչները նաեւ ստացան քաղուածքներ Ամերիկայի հելլէն հիւպատոսներու տեղեկագիրներուն, որոնք շատ մութ գոյներով կը նկարագրեն կացութիւնը։

ԼՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ ՃԱՊՈՆԻ ՄԷՋ

Ամերիկեան թերթ մը, Ճափոնի և Ամերիկայի միջեւ այժմու քաղաքական հրգ. տագնապին առթիւ, հետաքրքրական տեղեկութիւններ կուտայ ճափոնական մամուլին և անոր ազդեցութեան վրայ։ Բուն լրագրութիւնը թէպէտ քիչ տանէ ի վեր սկսաւ Ճափոնի մէջ, — ուր առաջին ամենօրեայ լրագիրը 1872ին հրատարակուեցաւ — բայց շուտով զարգացաւ։ 1897ին լրագիրներու և պարբերականներու ընդհանուր թիւը 745 էր, որոնք 431,813,536 օրինակ կը ծախէին։ Թօքիոյի մէջ հրատարակուած լրագիրները մեծ ազդեցութիւն ունին ամբողջ Ճափոնի մէջ։ Ամէնէն աւելի 12 մեծ լրագիրներ կան, որոնց 10 հատը լոկ առաւօտուն կը հրատարակուին և միւս երկուքը թէ՛ առաւօտուն և թէ երեկոյին։ Լրագրաց անուններն ալ հետաքրքրական են, օրինակի համար Ամբողջ օրը, Առաւօտուն հրատարակուելիք ամեն լուրերը Ընթացիկ գործեր ևայլն։ Ազդեցիկ լրագիրներն են Ճիճի Շիմբօ (ընթացիկ գործեր) որ մեծ ազդեցութիւն ունի վաճառականութեան վրայ և հանրային կեանքի մէջ կնոջ հաւասարութեան կուսակից է. Նիչի Նիչի Շինպունը (օրուան նորութիւնները) Թօքիոյի կառավարութեան կէս-պաշտօնական միակ լրագիրն է և Թօքիօ Ազահի (առաւօտեան արեւ)։ Նիչի Նիչի Շինպունի նախկին խմբագիրն էր Ֆուքուչի Կէնիչիրօ, կառավարական պաշտօնեայ մը, որ առաջին անգամ ճափոնական մամուլին մէջ ինք ներմուծեց եւրոպական լրագրութեան դրութիւնը։ Դեղին մամուլ կոչուած լրագիրներուն կը պատկանին Նիրօքու (ամբողջ օրը) Եօրօզու Չօհօ, և Հօչի (իմացականութիւն)։ Այս վերջին լրագիրը դեղին մամուլին մէջ դեղնագոյնն է. ամէնէն աւելի զգայացունց լուրերը, ոճիրներ և գայթակղալից պատմութիւնները կը հրատարակէ։ Այս լրագիրը մեծ զարկ տուած է թերթօնի բաժնին, որուն մէջ կը հրատարակուին արկածախնդրական վէպեր և շատ զգայուն սիրավէպեր։ Հօչի, շատ կարդացուած թերթ մըն է Ազահի պահպանողական թերթին հետ։ 120,000 օրինակ կը ծախէ։ Մէկ քանի ուրիշ լրագիրներ ալ կան որոնք զանազան պաշտօնատարներու գործիքներն են, օրինակի համար Չուվօ գործիքն է Իդօ մարքիզին, Նիչի Նիչի՝ նախկին նախարար Քադօյի ազդեցութեան տակ է. Ժօմիերի Շինպուն Օքումա կոմսին թերթն է։ Մէնիզի Շինպուն ալ յառաջդիմական երեսփոխան Շիմատարի բերանն է։ Ճափոնական կառավարութիւնը, որ պատերազմի ատեն վերջին աստիճան խիստ էր մամուլին համար, խաղաղութեան ատեն այնպէս չէ։ Հիմա ամբողջ ճափոնական մամուլը խորհրդարանական յառաջիկայ ընտրութեանց խնդրով կը զբաղի։ Այս առթիւ կ'արժէ յիշել թէ Ճափոնի մէջ ընտրելի չեն ցամաքային բանակի և նաւատորմին զինուորները, կառավարութենէն նպաստաւորուած ուսանողները, քուրմերը և կրօնի ուսուցիչները, վարժապետները և դասատուները, դատաւորները. Խորհրդարանին ատենապետներն ու խորհրդականները, հարկահաւաքները և ոստիկանութեան պաշտօնեաները։

ԹԱՈՅԻ ԴԱՏԻՆ ԾԱԽՔԸ

Անգլիոյ լրագիրները հաշիւ ըրած են որ Թաոյի դատին համար 140,000 ոսկերլին ծախք եղած է։ Առաջին դատին ատեն Թաոյի ընտանիքը 70,000 ոսկերլին ծախսած էր։ Ամբաստանեալին առաջին փաստաբանը Պ. Տէլմաս իրեն համար վարձք ընդունեց 20,000 ոսկերլին. կարգ մը պաշտօնեաներ, որ խնդրոյն սկիզբէն մինչեւ վերջը գործեցին, 10,000 ոսկերլին առած են, մինչդեռ մէկ քանի բժիշկներ ալ իրենց տեղեկագիրներուն և վկայութեանց համար նոյնպէս 10,000 ոսկերլին ընդունեցին. ենթադրելով թէ երկրորդ դատավարութիւնն ալ առաջինին չափ ծախք պատճառած ըլլայ, ընդհանուր ծախքերուն գումարը կ'ըլլայ 140,000 ոսկերլին։

ԿՈՒՆՈՅԻ ԿԵԱՆՔԷՆ

Կունօ երբ աշնան գիւղագնացութեան կ'երթար իր բարեկամին՝ Պ. Շապուիէի դղեակը, Սէն-է-Մարնի մէջ, ամէն առտու կանոնաւորապէս եկեղեցի երթալով, ներկայ կը գտնուէր պատարագին։ Ամէն առտու հետիոտն եկեղեցի կ'երթար՝ դղեակէն երկու քիլոմեթր հեռուն և այնպէս կը վերադառնար. կը դիտէր մշակներու աշխատութիւնը դաշտին մէջ և սեպտեմբերի արշալոյսներուն չքեղութիւնը։ Օր մը պատարագին ատեն երէցը մինակ մնաց, վասն զի ձայնաւոր տղան եկած չէր։ Կունօ եւս կը սպասէր պատարագին սկըսելուն, սակայն տեսնելով բարի երէցին շուարումը, իսկոյն տեղէն ելաւ և երէցին մօտենալով խնդրեց որ ինք սպասաւորէ պատարագին։ Երէցը բնականաբար ընդունեց, և այդպէս Ֆաուստի հեղինակը պատարագի սպասաւոր եղաւ գիւղային փոքր եկեղեցիի մը մէջ։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ

ԱՍՏԻՃԱՆ.—Միւթէմայիզի աստիճան տրուեցաւ Պարթընի գաւառակին գայմագամ Լութֆի պէյի։ Սանիէի աստիճան՝ Անթապի գաւառակին մալ միւտիրի Նաքուզ էֆ.ի։

ՊԱՇՏՕՆ. — Իսքէչէի գաւառակին նախնական դատարանին ընդհանուր դատախազի օգնական անուանուեցաւ Իրաւագիտական վարժարանին շրջանաւարտներէն Ալի Հայտար էֆ.։

— Տէւրաճի գաւառին հաշուակալ անուանուեցաւ Հէքքեարիի գաւառին հաշուակալ Ապտիւսէլլամ էֆ., որուն յաջորդեց Մուշի գաւառին հաշուակալութեան նախորդ առաջին քարտուղար Հաճի Իսմին էֆ.։

ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ. — Ականաւոր Օսմանիէ պատուանշան տրուեցաւ Կայս. բժշկական վարժարանին դայեակներու և մանկաբարձութեան ուսուցիչ Փերիզ Պէհրամ Իօմէր փաշայի։ Երրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Բարիզի օսմ. դեսպանատան երկրորդ քարտուղար Ճէլալէտտին պէյի։ Չորրորդ կարգի Օսմանիէ՝ Ա.Մարէի Կայս. հեղերու յանձնաժողովին բժիշկ հազարապետ Ապտիւլազիզ Նաքուզ էֆ.ի։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԿԱՅՍ. ՇՆՈՐՀ. — Կայս. Իրատէ մը հրամայեց որ Կայս. Թիկնապահ, Կայս. Անձնական սպայակոյտին պաշտօնեայ և զինուորական ընդհանուր ծախքերու վերատեսուչ վախճանեալ միւշիր Սաատէտտին փաշայի ընտանիքին, զինուորական հանգստեան թոշակի սնտուկէն սահմանուելիքէն զատ, ելմտական գանձէն ալ ամսաթոշակ մը յատկացուի։

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ դեսպանը, երէկ. տեսակցեցաւ արտաքին գործոց նախարար Թէվֆիք փաշայի հետ։

ԹԻՄԷՐԴԻՐԻ ՏՈՒՐՔԸ. — Նահանգներու մէջ Թիմէրդիրի տուրքին գործառնութիւնները աւելի կանոնաւոր կերպով կատարելու համար բարեփոխմամբ պատրաստուած կանոնագիրը բոլոր նահանգներուն հաղորդուած էր։ Այդ նահանգներէն մէկ քանիին մէջ նոյն տուրքերու գանձման պաշտօնեաները տակաւին կազմակերպուած չեն և միւս կողմէ կանոնագրին կիրառման ժամանակն ալ անցնելու վրայ է։ Ուստի ձեռնհաս պաշտօնարանէն հրահանգ խնդրուեցաւ, որպէս զի բաշխումի ու կիրառումի գործողութիւնը մինչեւ որ աւարտի, վերագրեալ պաշտօնեաներուն տեղ դուրսէն առժամեայ անձեր գործածուին կարճ միջոցի մը համար և որոշ վարձքով մը. Նաեւ այս դրութիւնը գաւառներու և գաւառակներու կեդրոններուն մէջ ալ կիրարկուի։

ՈՉԽԱՐՆԵՐԸ. — Ձեռնհաս պաշտօնարանը ծանոյց մէկ քանի նահանգներու և Պիղայի ու Իզմիտի գաւառներուն որ այս միջոցիս ջանացուի հետզհետէ ոչխար ղըրկելու Կ. Պոլիս և թէ այդ առթիւ ձեռք առնուելիք միջոցները կատարելապէս գործադրուին։

ԱԾՈՒԽԻ ԲԱՇԽՈՒՄ. — Բարձր. Նոյիմէ իշխանուհին նորէն ութ հազար օխա ածուխ բաշխել տուաւ Օրթաքէօյի աղքատներուն, որոնք աղօթքներ ըրին վեհ. Սուլթանին համար։

ՄԱՆԿԱԲԱՐՁՈՒԹԻՒՆ.— Թաղապետական շրջանակներուն մանկաբարձութեան գործիքներ պիտի բաշխուին։

ՏԷՖԹԷՐԽԱՆԷԻ վերատեսչութեան ընդհանուր կալուածագիրներու Տնօրէն Սալիհ պէյ, որ հիւանդ էր, առջի գիշերը մեռաւ իր բնակարանին մէջ՝ Պոլիս, Տիվան Եոլը։ Յուղարկաւորութիւնը երէկ կատարուելով մարմինը Էյուպ փոխադրուեցաւ և տեղւոյն գերեզմանատունը ամփոփուեցաւ։

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ դեսպանը, առջի գիշեր, սեղան մը տուաւ, որուն ներկայ գտնուեցան Աւստրիոյ, Իտալիոյ ու Յունաստանի դեսպանները, պուլկարական գործակատարը և միւս դեսպանատանց պաշտօնեաներէն ոմանք։

ՊԱՐՍԻՈՅ դեսպանը, երէկ, թէյի սեղան մը տուաւ, որուն ներկայ գտնուեցան Աւստրիոյ դեսպանատան խորհրդական Պ. Օթօ, Ռուսիոյ դեսպանատան զինուորական կցորդը, Ֆրանսայի դեսպանատան պահակներուն հրամանատարը եւայլն։

ՌՈՒՍԻՈՅ դեսպանը փետրուար 16/29ի գիշերը պարահանդէս մը պիտի տայ, որուն հրաւիրուած են պետական պաշտօնատարներէ և դեսպաններէ ու դեսպանատանց պաշտօնեաներէ ոմանք։

ՌՈՒՍԻԱՑԻ ուխտաւորներ պարունակող ռուսական երկու շոգենաւեր, երէկ, Կ. Պոլսոյ նաւահանգիստը ժամանեցին և, առանց կենալու, ճամբանին շարունակեցին դէպ ի Ռուսիա։

ՄԱՔՍԱՏԱՆ վերատեսչութիւնը, նախարարաց Խորհուրդին որոշմամբ, հրահանգ ստացաւ թէ Էրզրումի նահանգին մէկ քանի գիւղերուն համար դուրսէն բերուող արմտիքները թէեւ մաքսէ զերծ են, սակայն եգիպտացորենէ ու ալիւրէ պէտք է մաքս առնել։

ՊԻԹԼԻՍԻ կուսակալութեան ծանուցուեցաւ՝ աւելցնել նահանգին վարժարաններուն թիւը։

ՄԵՌԵԱԼ ԾՈՎԸ.— Երուսաղէմի մէջ Կայս. հեղերու Տնօրէն դիւ-գնդապետ Նուրի պէյի նախագահութեամբ կազմուած յանձնաժողովը, որ պաշտօն ունի Մեռեալ ծովի ու շրջականերուն նկատմամբ գիտական քննութիւններ կատարել, մօտերս ճամբայ պիտի ելլէ դէպի նոյն տեղը։

ԵՂԵՌՆԱԴԱՏ ատեանին Նախագահը նորէն տասը օր պայմանաժամ տուաւ Արամ, Յովսէփ և Մուշեղ անուն անձերուն, որոնք Ամերիկա և Պուլկարիա փախած ըլլալնուն համար ամբաստանուած են։ Ասոնք եթէ որոշեալ պայմանաժամին նոյն ատեանին չներկայանան, օրէնքին իբրեւ անհնազանդ նկատուելով ի բացակայութեան պիտի դատուին, քաղաքային իրաւունքներէ պիտի զրկուին, անոնց ստացուածքները պիտի գրաւուին և իրենք ալ որ և է պահանջում ընելու իրաւունք պիտի չունենան։

Պ. ԲՈՍԱՌ, Հանրային Պարտքի վարչութեան ընդհանուր Տնօրէնը, որ արձակուրդով Եւրոպա կը գտնուէր, այսօր Կ. Պոլիս վերադարձաւ։

ՍՆԱՆԿՈՒԹԻՒՆ.— Թուրք լրագիրներուն մէջ հրատարակուած պաշտօնական ազդ մը կը ծանուցանէ թէ առեւտրական ծովային դատարանը փետրուար 5ին սընանկ հռչակած է Պոլիս Մեծ Նոր խան հաստատուած մանիֆաթուրայի վաճառական Միհրան Աստուրեան և եղբայրները։ Դատարանին անդամ Էյուպ Սապրի պէյ ժիւժ գօմիսէր կարգուած է և փաստաբան Հայաթի էֆ. ալ առժամեայ սէնտիք։

ՍԵԼԱՆԻԿԻ թաղապետութիւնը որոշեց քաղաքին զանազան մասերուն մէջ ջրհորներ բանալ՝ հրդեհի պահուն ջուր առնելու նպատակով։ Ըլլալիք ծախքին մէկ մասը պիտի հատուցանէ թաղապետութիւնը և միւս մասն ալ ջուրի ընկերութիւնը և բնակիչները այն թաղերուն, ուր ջրհորները բացուած են։

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ Միգեոր շոգենաւը, ուր գերման զբօսաշրջիկներ կը գտնուին, երէկ Միջերկրական ուղեւորեցաւ։

ՁԷԹԸ. — Միթիլինի մէջ այս տարի ձէթի արտադրութիւնը երկու միլիոն սափոր պիտի ըլլայ՝ իւրաքանչիւրը վեց օխանոց։ Հինգ հարիւր օխա ձիթապտուղէն 25 սափոր ձէթ կ'առնուի։ Էտրէմիտի մէջ ձէթը ուրիշ տարիներէ մէկ երրորդ համեմատութեամբ պակաս է։ Այվալըքի մէջ ալ կէսէն աւելի պակաս է։

ԽԱՐԴԱԽՈՒԹԻՒՆ.—Աթէնքի ընդհանուր դատախազին բողոք մատուցեր է Լէքօս անուն անձին դէմ, որ անցեալ տարի օսմ. երկիրներու մէկ քանի քաղաքները այցելելով կարգ մը անձերէ դրամներ շորթած էր, պատրուակելով որ զանոնք բաժնեկից պիտի ընէ՝ Թուրքիոյ և Յունաստանի բերքերն ու արտադրութիւնները փոխադարձաբար երկու երկիրներուն մէջ սպառելու նպատակով կազմուելիք ընկերութեան։

ՅԱՆԿԱՐԾԱՄԱՀ. — Բերայի հեռագրատան թարգմաններէն Արիֆ էֆ. երէկ ժամ 5ին Մեծ Շուկայէն գնումներ կատարելէ ետքը երբ իր տունը կը դառնար, գետինը ինկաւ և յանկարծամահ եղաւ սրտի կաթուածէ։

—Ունգաբան բնակող փոյայի վաճառական Բըզվանզատէ Հասան Րիզա էֆ. երէկ բաղնիք գնաց և լուացուելէն ետքը երբ դուրս կ'ելլէր, յանկարծական տկարութիւն մը զգաց և քիչ մը ետքը մեռաւ։ Բժշկական քննութեամբ հաստատուեցաւ որ սրտի կաթուածէ մեռած է։

ՉԷՆԿԷԼՔԷՕՅԷՆ խոշոր նաւակ մը (թաղար գայըք) անցեալ իրիկուն նոյն գիւղը վերադառնալու պահուն երբ Գուրուչէշմէէն դէպի ասիական եզերք կ'ուղղուէր, հովին յանկարծական փչելէն ու ալիքներուն սաստկութենէն ջուր առաւ. Նաեւ մէջը գտնուած տակառներն ալ մէկ կողմ գլորելով, նաւակը ընկղմեցաւ և մէջ գտնուողները ծովը ինկան, սակայն անմիջական օգնութիւններով ամէնքն ալ ազատուեցան։

ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ԱՄՈՐԹԻՍՄԱՆ

1890ի 4,999,500 օսմ. ոսկիի փոխառութեան պարտաթուղթերուն

36րդ Թիրաժ 1908 փետր. 1/14ին, որ տեղի ունեցած է 1908 յուն. 31/13 փետր.ին։

Պարտաթուղթեր՝ վճարելի 1908 մարտ 1/14ին

1901— 1950	102851—102900
4451 — 4500	106951—107000
12901—12950	114451—114500
13401—13450	114551—114600
23801 23850	131951—132000
34651 - 34700	148751—148800
35801—35850	149201—149250
39851—39900	154951—155000
45751—45800	167401—167450
47851—47900	168101—168150
60751—60800	178751—178800
65601—65650	181501—181550
66801—66850	182651—182700
67351—67400	186301 186350
68251 68300	189351—189400
69501 69550	189401 - 189450
79451—79500	199451—199500
83001 83050	204451—204500
86751—86800	206851—206900
91251 - 91300	208201 208250
94201 94250	209501—209550
95501—95550	213001 213050
95651 - 95700	224201 - 224250

ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՆՊԱՍՏԻՑ ՅԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎԸ ԵՒ Նպաստընկալ վարժարաններն ու որբանոցները.— Նպաստից յանձնաժողովը վերջին անգամ կազմալուծուելէն վերջ, այլ եւս կարելի չեղաւ նոր մը ընտրել, հակառակ Ս. Պատրիարք Հօր փափաքանաց, որ կ'ուզէր հաստատուն հիմունքի մը վրայ դնել նոյն գործը, որպէս զի գաւառներու աղքատիկ վարժարանները և որբանոցները որոնք 150ի մօտ թիւ մը կը կազմեն, կանոնաւորապէս ստանան իրենց տարին և պէտքին համեմատ որոշուած տարեկան գումարները: Հիմա նոյն Յանձնաժողովին ամբողջ գործերը ծանրաբեռնուած են Ս. Պատրիարք Հօր և վարչական դիւանի պետ Բարթող էֆ. Թէլեանի վրայ, որոնք կարելին ի գործ կը դնեն գոնէ նպաստընկալ ազգ. հաստատութիւններու տարեկան վճարումները կանոնաւորապէս զրկելու համար: Սակայն, ինչպէս յայտնի է, տնտեսական տագնապը, առհասարակ բոլոր եւրոպական հրապարակներուն վրայ ալ ազդեց և հազիւ երբեմն երբեմն բարեսիրտ ազգայիններ, որոնք առեւտրական գործերով օտար երկիրներ հաստատուած են, կը մտաբերեն Նպաստից Սնտուկը և դրամական նուէր մը կ'ընեն: Եւ երբ մէկ կողմէն նուիրատուութիւնները կը նուազին, միւս կողմէ խառնակութիւն ձմրան առթիւ գաւառի այլեւայլ առաջնորդներէ գիրեր կը հասնին Ազգ. Պատրիարքարան, որոնք Նպաստից Սնտուկէն դրամական օգնութիւն մը կը խնդրեն: Այսպէս նաև աղքատիկ վարժարաններու և որբանոցներու հոգատար մարմինները դիմում կ'ընեն, յայտարարելով թէ իրենց վարած հաստատութիւնները մատակարարելու համար դրամի կը կարօտին: Ս. Պատրիարք Հայրը նախընթաց շաբթու մէկ քանի անգամ խորհրդակցութիւններ կատարեց Բարթող էֆ. Թէլեանի հետ, որպէս զի գաւառի որբանոցներու և նպաստընկալ վարժարաններու մէկ մէկ ամսական զրկուին և յետոյ տնօրինութիւն մը ընեն այն բազմաթիւ նամակներուն նկատմամբ որոնք Առաջնորդարաններու կողմէ զրկուած են և նպաստ կը խնդրեն՝ թէ՛ ձմրան սաստկութեան և թէ հացի բարձրութեան պատճառաւ: Քաղաքական Ժողովին մէջ եւս երէկ այս առթիւ խորհրդակցութիւններ տեղի ունեցան և որոշուեցաւ կարելին տնօրինել անոնց մասին:

ՃԱՎԱՑԵՐՆԱԿ Հայեր, որոնք առեւտրական գործերով հոն հաստատուած են և իբրեւ վաճառական կարեւոր դիրք մը գրաւած, այս անգամ Ս. Պատրիարք Հօր անունով Նպաստից Սնտուկին 170 ոսկի ղրկած են՝ Քրէտի Լիոնէի դրամատունէն գանձուելիք չէքով մը: Յիշեալ բարեսէր ազգայինները խնդրած են Ս. Պատրիարք Հօրմէն, որ այս գումարը գաւառացի աղքատիկ ընտանիքներու յատկացնէ:

ԱՆՆԱՅ Առաջն. Փոխանորդ Հայրը գրով մը դիմում ըրած է Ս. Պատրիարք Հօր և յայտնելով տեղւոյն աղքատ դասակարգին խառնակ ձմրան և ցորենի սղութեան առթիւ կրած նեղութիւնները, նպաստ խնդրած է: Ս. Պատրիարք Հայրը այս գիրը եւս երէկ ներկայացուց Քաղ. Ժողովին:

ԱՐԱԲԿԻՐԻ Նորաշէն եկեղեցին բոլորովին աւարտած է շնորհիւ Տ. Մեսրոպեան վրդ.ի ջանքերուն և տեղացի ու Թուրքիոյ ուրիշ քաղաքներու մէջ հաստատուած Արաբկիրցի ազգայիններու, որոնք մինչեւ իրենց եկեղեցիին և դպրոցին կ'օժանդակեն նիւթապէս: Միայն եկեղեցւոյ շինութեան առթիւ առեւտրական գործերով այլ և այլ օտար երկիրներ հաստատուած Արաբկիրցի ազգայիններ իրենց խոստացած նպաստները ամբողջութեամբ դեռ չեն փութացուցած տեղւոյն Առաջնորդարանը:

ԱՐՄԱՇԻ ԴՊՐԵՎԱՆՔԷՆ ԼՈՒՐԵՐ. —Կիրակի, փետր. 3. Դպրեվանքի տաճարին մէջ հանդիսաւոր հոգեհանգստեան պաշտօն կատարուեցաւ ի յիշատակ Տիգրան էֆ. Նուրուփեանի, որ Դպրեվանքի հաստատութենէն ի վեր Կ. Պոլսոյ յանձնախմբին ատենապետութեան պաշտօնը վարած էր: Փոխ-վանահայր Տ. Բաբգէն Ծ. վրդ. օրուան քարոզէն ետքը՝ գովութեամբ և երախտագիտութեամբ յիշատակեց Տիգրան էֆ.ի Դպրեվանքի մատուցած բարոյական ծառայութիւնները և յորդորեց ժողովուրդը, որ սպասէ պատարագի աւարտումին և ներկայ ըլլայ պաշտօնին:

ԻԶՄԻՐԻ Ս. Լուսաւորչեան Ազգ. Հիւանդանոցի բժշկական մարմինը կազմուած է հետեւեալներէն.— Տօքթ. Է'ֆէ Մաճառ՝ վիրաբուժապետ, Տօքթ. Շանէլի՝ ներքին բժշկապետ, Տօքթ. Յ. Փաշալըզեան՝ օգնական վիրաբուժապետ և [illegible] Տօքթ. Գաւթէլի՝ ակնաբոյժ, Տիգրան էֆ. Տէրտատեան՝ ատամնաբոյժ և Տիկին Անաստասիա Գարաճօղլու՝ մանկաբարձ:

⁂ Տեղւոյն Ս. Ստեփաննոս եկեղեցիին նախորդ Հոգաբարձութիւնը 1905-1907 երկամեայ շրջանի պաշտօնավարութեան տեղեկագրին պատրաստութեան ձեռնարկած ըլլալով, մօտ օրէն Տեառս. Խորհուրդին պիտի ներկայացնէ վաւերացուելու համար:

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻ Հոգաբարձութիւնը երէկ չկրցաւ լիագումար նիստ գումարել անդամներուն մեծամասնութեան բացակայութեան պատճառաւ: Ներկայ էին միայն Յարութիւն Աշըճեան և Արսէն Արսէնեան էֆ.ներ, որոնք ի ներկայութեան Խնամակալ Տնօրէն Համամճեան էֆ.ի, խորհրդակցութիւններ կատարեցին, հաստատութեան ներքին կարգադրութեանց վերաբերեալ կարգ մը ընթացիկ գործերու և պաշտօնեաներու յետնեալ թոշակներու վճարման միջոցներուն վրայ: Արամ էֆ. Ֆնտգլեան՝ Հիւանդանոցի հասութից Յանձնաժողովին անդամներէն, անձամբ ներկայացաւ Հոգաբարձութեան և կարգ մը առաջարկներ ներկայացուց սիկարի թուղթի, լուցկիի և դերձանի գործերուն արդիւնաբեր շահագործման համար: Հոգաբարձութիւնը ուրախ նաև իր յառաջիկայ նիստին մէջ ի նպաստ Հիւանդանոցին տրուելիք նուագահանդէսին համար կարգադրիչ Յանձնաժողով մը ընտրութիւնը կատարել:

ՏԷՐ ԵՒ ՏԻԿԻՆ ՄԱՐԴԻԿԵԱՆ ՑՈՒՍՈՒՆԵԱՆ, որոնք քանի մը ամսէ ի վեր Վիեննա կը գտնուէին, այսօր մայրաքաղաք կը հասնին Արեւելեան Ճեպընթացով:

ՊԱՐՏԻԶԱԼԻ մէջ ուրբաթ իրիկուն, 25 յունուար, ամերիկեան վարժարանի Տնօրէնին որդին՝ Մր. Լաուրն Ջէմմըրս շահեկան բանախօսութիւն մը ըրած է Ս. Տեղեաց վրայ և մոգական լապտերով ցոյց տուած է Երուսաղէմի և շրջականներուն հնաւանդ-պատմական վայրերը, պատմական-հնագիտական օգտակար տեղեկութիւններ տալով և իր ուղեւորական նօթերէն մէջբերումներ ընելով: Դարձեալ, նոյն օրը այդ միեւնոյն վարժարանի հայերէնի ուսուցիչ և դասագիրքերու հեղինակ՝ Մինաս էֆ. Մալեան ուսումնասիրութիւն մը կարդացած է Յովհաննէս վրդ. Սարկաւագ կոչուած մատենագիրին վրայ: Համառ ուսուցիչը ներկայացնելէ վերջ յիշեալին մանկութիւնը և դաստիարակութիւնը ու Հաղբատայ վանքին վանահայր եղած միջոցին մատուցած կրթական ծառայութիւնները յիշելով՝ թուած է գրական կարեւոր աշխատութիւնները, ինչպէս. Ներբողներ Ս. Գր. Լուսաւորչի, Ս. Ներսէսի եւն.ի վրայ, Շարականներ, Մեկն. Ղուկասու աւետարանին եւն., և ներկայացուցած է Յովհ. վրդ. Սարկաւագը իբրեւ «տոմարագէտ հեղինակ», «տոմարագէտ և նորոգող տոմարին» և «իմաստասէր ուսուցիչ»: Ըստ Նոր մեթոտին (Novum Organum) վրայ խօսելով, ըսած է թէ Պէյքընէն և Տէգարթէն հինգ դար առաջ ջատագոված է ան ուսումնասիրութեան նոր մեթոդը: «Սարկաւագ վարդապետ, Պէյքըն և Տէգարթ, ըսաւ, գաղափարի երրեակ եղբայրակցութիւն մը կը կազմեն, առաջինը Արեւելքի ներքին գաւառի մը մէկ անկիւնը ունեցաւ առաջին անգամ զօրաւոր ըմբռնումը փորձին, նոր մեթոտին, այս պատճառաւ թերեւս, իր ժամանակակիցները անուանեցին զայն Մեծ Սոփեստոսն Հաղբատայ: Սոփեստոս կը նշանակէ հոս իմաստասէր, և լաւագոյն նշանակութեամբ առնուած»: Մէկ ժամու չափ տեւած է այս երկարաշունչ և շահեկան ուսումնասիրութիւնը:

ՏՈՒՄԱԲՆԷՑԻՆԵՐԷՆ ԼՈՒՐԵՐ. — Մեր մասնաւոր թղթակցէն.— Տեղւոյս մէջ, ծանօթ դէմք մըն է ատոր համայնքին նախկին քահանաներէն Բէշէ-Սալիպա, որ իր անուղղայ արարքներուն պատճառաւ, երկար տարիներէ ի վեր կարգալոյծ եղած է: Սակայն, ըստ սովորութեան, կղերական զգեստները անփոփոխ թողուած ըլլալով, սանձարձակ չարաշահութեանց յարմարական միջոց մը դարձած է այդ իրեն համար: Մէկ կողմէն ինքզինքը գինեմոլութեան տուած, միւս կողմէն՝ կը կատարէ անօրինակ՝ այսօրէն պսակներ՝ առանց ո՛րև է հրամանի: Շատեր կիներ նոյն լքած, ուրիշի մը հետ պսակուած են, յիշեալին ձեռքով: Տեղւոյն վրայ, կարգադրութիւն մը չէ եղած դեռ իր մասին: Փափաքելի է որ Ազգ. Պատրիարքարանը կարեւոր տնօրինութիւնով մը վերջ տար այս կարգալոյծ քահանային չահատակութիւններուն, քանի որ յիշեալը մեր համայնքին մէջ իսկ քանի մը տասնեակ ընտանիքներու բարոյական քայքայման պատճառ եղած է:

⁂ Ս. Կիրակոսի վարժարաններու Հոգաբարձութիւնը լրջօրէն ձեռք առած է դպրոցական շէնքերու խնդիրը, որուն կարեւորութիւնը շեշտած էինք ասկից առաջ Արեւելքի մէջ: Մեր կարծիքով, լաւագոյն և ամէնէն գործնականն է հիմնականօրէն կարգադրել այս խնդիրը: Առժամեայ յաւելումներ ու նորոգումներ զուր ծախք պիտի պատճառեն, քանի որ վերջապէս, օր մը չէ օր մը, հարկ պիտի ըլլայ առանց ալ վար առնել՝ հիններուն հետ: Յաջողութիւն կը մաղթենք հոգաբարձութեան:

⁂ Քաղաքիս «Օսմանիէ» դեղարանին տէր՝ Յակոբ էֆ. Մուրատեան անցեալ Նոյեմբեր 24ին մեռաւ Հալէպի մէջ, ուր գացած էր՝ վիրաբուժական գործողութեան մը ենթարկուելու համար: Ծնած էր Պոլիս, Բանկալթի, 1845ին, և հոս եկած՝ աւելի քան 35 տարի առաջ, իբր վկայեալ դեղագործ: Պատուուած էր Բաքիւլէ ատեանով և Դ. կարգի Մէճիտիէ պատուանշանով: Բոլոր ժողովուրդէն սիրուած էր՝ իր համակրելի բնաւորութեամբ: Կը նպաստէր աղքատներուն, կ'օժանդակէր Գաւառական Ժողովին: Իր դեղարանին վար չափթէն ստանձնած է Կ. Պոլսոյ Կայս. Բժշ. վարժարանէն վկայուած դեղագործ մը:

ԽՆՈՒՍԷՆ կրթական գործի մասին թղթակից մը հետեւեալը կը գրէ.— Տարիներ կ'անցնին և զարմանալի է որ Խնուսի հայ հասարակութիւնը կը շարունակէ անտարբեր մնալ մատաղ սերունդի մտաւոր զարգացման ու յառաջդիմութեան համար: Դարերէ ի վեր այդ հասարակութեան մէջ ունեցած դերն ու նախապաշարումները զայն ամբողջութեամբ անընդունակ դարձուցած են յառաջդիմութեան ու զարգացման համար: Խնուս գիւղաքաղաք մըն է, որ մինչեւ այսօր չունի իր հոգեւոր հովիւը, ուրոյն առաջնորդարանը և վարչական ժողովները. ասկէ եւս կը բացատրէ Խնուսցին եկեղեցական և կրթական գործերու հանդէպ ունեցած անտարբերութիւնը: Գինեմոլութիւն, թղթախաղ, դեղխ կեանք անդադար վարմունք անհրաժեշտ պահանջ դարձած են ազգացին մեծագոյն մասին և ցաւալին հոն է որ նոր սերունդն ալ կը հետեւի այս մոլութիւններուն: Գիւղերն են Սանասարեանի շրջանաւարտներու երկու երեք տարուան շրջանի մէջ ի գործ դրած կրթական ջանքերն ու աշխատութիւնները Խնուսի կրթական վիճակի բարելաւման ու բարձրացման համար. բայց ամէն աշխատութիւն ի զուր վատնուեցան, և այսօր Խնուսցին դարձեալ կը մնայ իր յետադէմ վիճակին մէջ:

ՄՆԱՑԱԿԱՆԵԱՆ Թատերախումբը, որ մէկ քանի ամիսներ առաջ թատերական թուռնէ մը կատարելու համար մեկնած էր Ռոստով և անկէ Տաղանրոգ, նախընթաց օր մայրաքաղաքս վերադարձաւ:

ԻԶՄԻՐԻ ծանօթ ազգայիններէն Տիրան էֆ. Գասպարեան, որ Ուէնիօն է Ֆէնիքս Էսբանեօլ ապահովագրական ընկերութեան Իզմիրի գործակալն է և քանի մը շաբաթէ ի վեր մայրաքաղաքս կը գտնուէր, այսօր Իզմիր մեկնեցաւ Մէսաժըրիի Նիկեր շոգենաւով:

ԴՊՐԵՎԱՆՔ

Խորին շնորհակալութիւններով կը ծանուցանենք թէ Դպրեվանքին համար սա՛ նուիրատուութիւնները եղած են բարեսէր անձերու կողմէն.— Անատոլուի երկաթուղւոյ ընկերութեան առեւտրական տեսչութեան ընդհանուր Տնօրէն Վահան Աղասի էֆ. Աղասեան, իբր պզտիկ կաղանդի, 3 օսմ. ոսկի, Տիգրան էֆ. Թորոսեան՝ 5 ծրար քափոթ, Ալեքսան էֆ. Թոփալեան և Որդիք՝ 6 ծրար ամերիկան (մանչաստր), Գ. Մուրատեան Որդիք՝ 4 ծրար քափոթ, Ջէնըր էֆ. Հիսարլեան 1 ծրար պասմա, Գրիգոր էֆ. Էվրէնեան՝ 2 ծրար ամերիկան, Մագսուտ էֆ. Յակոբեան՝ 1 ծրար տօգումա և կէս կրօսս ճերմակ դերձան (մաքարա), Գրիգոր էֆ. Մըլըքեան Որդի՝ 1 ծրար քափոթ, Մագսուտ էֆ. Նալբեան՝ 1 ծրար չղըր և 1 տուզինա ֆէս, Աւետիսեան Եղբարք՝ 1 տուզինա թաշկինակ, Իսագուլեան և Եամլըսեան էֆ.ք՝ 3 տոփ թէլ, Թումիկ էֆ. Կեսարեան՝ 3 տուզինա կօշկէղ (տամա քիլիտ) և 2 հատ անգլիական բանալի, Մ. և Գ. Շամմանեան էֆ.ք՝ 1 ծրար փասմէ (15 հարաս), Վահան էֆ. Մատթէոսեան՝ 10 հատ պատի օրացոյց (Մատթէոսեան):

Փ.-Վանահայր և Վերատեսուչ Դպրեվանուց
ԲԱԲԳԷՆ ՎԱՐԴԱՊԵՏ

* * *

Դպրեվանքին հանդէպ մեր ունեցած դասակարգին կողմէ ցոյց տրուած այս հոգածութիւնը իրաւամբ արժանի է շնորհակալութեան և առավ անգամ մը եւս կը շեշտուի թէ մեր ամէն դասակարգի ազգայիններու կողմէ Դպրեվանքը կը նկատուի անհրաժեշտ հաստատութիւն մը՝ ուսեալ և պատրաստուած եկեղեցականներ հասցնելու համար: Արդէն Դպրեվանքը հազիւ կը մատակարարուի և իր նիւթական միջոցները անբաւական են կատարելապէս լրացնելու համար անոր բոլոր պէտքերը. հետեւաբար այս առթիւ կ'արժէ անգամ մը եւս շեշտել թէ երբեք մտքէ հանելու չէ այդ հաստատութիւնը, որ հիւանդանոցներու, որբանոցներու և այդ կարգի հաստատութիւններու նման պէտք ունի հանրութեան նպաստին և նոյն իսկ կրնանք ըսել թէ անոնցմէ քիչ մըն ալ աւելի:

Ծ. Խ.

ՀԱՅ-ՀՌՈՄԷԱԿԱՆ ՀԱՄԱՅՆՔ

Հայ-Հռոմէականներու Ղալաթիոյ Պատրիարքարանի «Հասութից և ծախուց Խորհուրդը» այս անգամ իր 1906-907 տարեշրջանի մատակարարութեան ամփոփ մէկ տեղեկագիրը պատրաստած է և զայն ղրկած է Կ.-Պատրիարքարանի Վարչական Ժողովի անդամներուն և հասարակութեան ծանօթ անձնաւորութիւններուն: Այդ տեղեկագրէն, ինչպէս կ'երեւի, տարուէ տարի Հայ-Հռոմէական համայնքին մէջ ամուսնութիւնները կը նուազին և հետեւաբար նոյն համեմատութեամբ ալ հասոյթները կը քչնան: Պատրիարքարանը հաստատած է նաև աղքատներու յատուկ սնտուկ մը, ուր մէկ տարուան միջոցին հազիւ 264ու կէս ղրշ. հաւաքուած է, և անդին Պատրիարքարանը աղքատներու կողմէ եղած դիմումները չի կարենալով մերժել մէկ քանի հազար ղրշ. դրամական նուէր տուած է, ինչ որ բնականաբար շատ խոշոր կը համեմատի աղքատաց սնտուկի հասոյթին հետ: Պատրիարքարանի գլխաւոր հասոյթներէն մէկը եղող ամէն Հայ-Հռոմէական ազգայինի տարեկան 2-3 մէճիտիէ գանձելիք տուրքը եւս շատ դանդաղ կերպով կը գանձուի և նոյն իսկ շատեր Պատրիարքարանի հանդէպ իրենց ունեցած այդ պարտքին վրայ երբեք չեն խորհիր:

⁂ Շիշլիի պողոտային վրայ գտնուող և Հայ-Հռոմէական հասարակութեան պատկանող ընդարձակ գետնին վրայ Ս. Աննա Որբանոցին և Արհեստանոցին նոր շէնքին կառուցման պիտի ձեռնարկուի: Շինութեան կայս. Ֆէրմանը, որ արդէն շնորհուած էր, այս անգամ եւս հաստատուած է, որով Կ.-Պատրիարքարանը որոշած է վարչական ժողովին անդամներէն յանձնաժողով մը կազմել և ձեռնարկել Որբանոցի շինութեան մասին հարկ եղած նախնական գործողութիւններուն:

⁂ Ատենէ մը ի վեր մայրաքաղաքս գտնուող Ռուսիոյ Հայ-Հռոմէական հայրեպետ՝ Սուքիաս վրդ. Մելքոնեան, երէկ Պաթում մեկնեցաւ:

⁂ Գատըգիւղի Մխիթարեան վարժարանին հանդէսը.— Յառաջիկայ կիրակի օր, 10 փետրուար, ժամը 7ին (Ը. Թ.) Վենետիկի Մխիթարեան հայրերուն Մօտայի վարժարանին մէջ տեղի պիտի ունենայ, ինչպէս գրեցինք քանիցս, թատերական և երաժշտական հանդէս մը՝ վարժարանին ուսանողներուն կողմէ, բարեսիրական նպատակով մը: Տոմսակին գինը տասը ղրուշ է և կը ծախուի Ղալաթիա, Թոփճիօղլու խան, Պէճճիքեան Գրիգոր էֆ.ի Գրատունը:

ԳԱԼՖԱՅԵԱՆ ՈՐԲԱՆՈՑ

Խնամակալութիւնս շնորհակալութեամբ կը ծանուցանէ հետեւեալ նուիրատուութիւնները ի նպաստ հաստատութեանս.— Բարսեղ էֆ. Թէքէեանի յուղարկաւորութեան առթիւ Գասպար էֆ. Տէլիպէեան 2 օսմ. ոսկի, Տէր և Տիկին Հաճի Կարապետ Օհաննեան 1 օսմ ոսկի, Միքէլ էֆ. Փ. Կիւմիւշեան (ի Բարիզ) իր հանգուցեալ Հօրեղբօր Մանուէլ Գաբրիէլ էֆ. Կիւմիւշեանի յիշատակին 1 օսմ. ոսկի:

(Խնամակալութիւն)

ԲԱՑ ՆԱՄԱԿ

Առ. Նշան էֆ. Գալճայեան, Կարին

Արեւելքի օգտաշատ թերթին մէջ ձեր «Գիւղատնտեսական Հարցերու վերաբերեալ յօդուածները չափազանց հետաքրքրած ըլլալուն մեծ հաճոյքով կը կարդամ: Ձեր փոքր թղթակցութիւնները ինծ համարձակութիւն կուտան մէկ քանի հարցումներ ուղղելու.— «Ափիոնը ի՞նչ է կամ ի՞նչ տեսակ բոյս է, ի՞նչ տեսակ կլիմայի և ի՞նչ տեսակ հողերու մէջ կ'աճի, ե՞րբ կը ցանուի և ի՞նչ տեսակ, ափիոնը ինչպէս կը ժողվուի և ե՞րբ պէտք է ճեղքել՝ հիւթը առնելու համար:»

Կ. Պոլիս — ԿԱՐԱՊԵՏ ՏԻՆԱՆԵԱՆ

ՕԳՏԱՇԱՏ ԳԻՐՔԵՐ

	Ղրշ.
Ուղեցոյց կանանց և օրիորդաց	5
Առողջապահութիւն երիտասարդուհեաց	6
Արուեստ Չարատանալոյ	2½
Մարդը ֆիզիքական տեսակէտով	3
Թէ ի՞նչ է խմորեն	3

Մ. էֆ. Նազիկեանի գերմաներէնէ թարգմանած առողջապահական և գիտական սոյն օգտաշատ գիրքերուն վերջին օրինակները կը վաճառուին Կ. Պոլիս Զագմաճըլար, Թիւ 24-26, Զարդարեան եղբարց գրատունը: 3—3

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

(Վիեննայի թերթերէն, փետր. 18)

ԻՏԱԼԻՈՅ ԴԱՂԹԱՅԻՆ ԾՐԱԳԻՐԸ

ՀՌՈՄ, 16 փետր.— Պէնատիրի քաղաքային կազմակերպութեան օրէնքը անմիջապէս վիճաբանութեան դրուելով, քուէարկուեցաւ մեծամասնութեամբ: Պ. Դիթթոնիի պատրաստած գաղթային ծրագրին գործադրութեան համար առնուած առաջին քայլն է աս: Ծրագրին պարունակութեան ամփոփումը սա է.— Պրավայէ մինչեւ Պարտէրա երկաթուղիի մը շինութիւնը, ապագային զայն մինչեւ Լաւկ երկարելու պայմանաւ: Պրավա նաւահանգստին շինութիւնը, այնպէս որ միջին տարողութիւն ունեցող նաւեր կարենան ապաստանիլ: Կարաւաններու ճամբաներուն բարւոքումը: Մշակութեան յարմար հողերու յատկացումը: Տեղացի զինուորներու թիւին յաւելումը, Մէրքայէ սկսեալ Շէպալիի դաշտին ասորհամաճամբ ու իրապէս գրաւումը, Հեռագրական և թղթատարական հաղորդակցութեանց կազմակերպութիւնը: Ասկէ ետքը վիճաբանութեան դրուեցաւ Էրիթրէէի գաղթականութեան առժամեայ կազմակերպութեան երկարացումը: Նախկին կառավարիչ Պ. Ֆէրտինանտ Մարդինի գովեստով խօսեցաւ Էրիթրէէի հասոյթներուն վրայ: Բայց աւելցուց որ եթէ Իտալիա այդ գաղթականութեան համար պէտք եղած ծախքերը ընելէ ետ կենայ, լաւագոյն է թողուլ այդ երկիրը: Պ. Դիթթոնի համակրծիք գտնուելով Պ. Մարդինիի, հրաւիրեց ժողովը կառավարական ծրագրով զբաղելու:

ՖՐԱՆՔՕ-ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՄՈՒՍՆՈՒԹԻՒՆ

ՆԻՒ-ԵՈՐՔ, 17 փետր.— Երէկ քաղաքիս մէջ տեղի ունեցաւ Շօլն դուքսին ամուսնութիւնը Օր. Թէոտոր Շօնցի հետ, որով ֆրանսական հին ազնուականութեան պատկանող ընտանիք մը խնամեցաւ ամերիկեան տէմօքրատ ընտանիքի մը հետ: Փեսան տ'Իւզէ դուքսին անդրանիկն է. հարսը՝ ամերիկացի միլիոնատէրի մը աղջիկն է, աղջիկը Պ. Թէոտոր Շօնցի, որ Բանամայի ջրանցքին շինութեան յանձնաժողովին պետն էր և հիմա նախագահն է Նիւ-Եորքի օդային երկաթուղիին: Հարսնիքը կատարուեցաւ Պ. Շօնցի ապարանքին մէջ որ համակ զարդարուած էր ծաղիկներով: Մօնս. Լավալ կաթոլիկ եպիսկոպոսը կատարեց պսակի արարողութիւնը: Փեսին վկաներն էին իր մօրեղբայրը Անտրէ Կալիցին իշխանը և իր քուրեղբայրը Պառոն տը Բօնտէ և Պառոն տը լա Պուլըրի: Ուաշինկթընի ֆրանսական դեսպանատան մէկ քանի պաշտօնեաներն ալ ներկայ էին: Նորապսակ զոյգը անմիջապէս Ֆլօրիտա գնաց և յառաջիկայ մայիսին Ֆրանսա պիտի երթայ:

ՄԱԶԵՐՈՒ ԿԱԶԴՈՒՐԻՉ
Eau Avellane
ՏՕՔԹ. Բ. ԹԷՕՏՈՐԻՏԷՍ ՊԱՇԱ
ԲԺՇԿԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎԻ ԿՈՂՄԷ ՎԱՒԵՐԱՑՈՒԱԾ
Պատրաստուած
Քիմիագէտ ԼԷՕՆ ԻՐԻՆԷՕՒԻ կողմէ

Ոսկեայ շքադրամ և պատուոյ վկայական տասցած Աթէնքի 1903ի միջազգային ցուցահանդէսի միջոցին

ԱՎԷԼԱՆԻ ՋՈՒՐԸ, գլխու մազերուն, պեխերուն, մօրուքին բնական գոյնը կը վերահաստատէ ասորհամաճամբ և ամէն երանգներով, և երիտասարդական թարմութիւն ու փայլ կը շնորհէ, մազերուն արմատը զօրացնելով և հերաթափութեան առաջքը առնելով:

ԱՎԷԼԱՆԻ ՋՈՒՐԸ մաշկին վրայ բիծեր չի ձգելու առաւելութիւնը ունի:

ԱՎԷԼԱՆԻ ՋՈՒՐԸ կրկին գոյնով է, շագանակագոյն և սեւ: Իւրաքանչիւր տուփի մէջ բացատրուած է գործածութեան եղանակը յատուկ հրահանգով:

ԿԸ ՎԱՃԱՌՈՒԻ, Բերայի մէջ Պօն Մարշէ. — Ղալաթիա, Խալիքճօղլու դեղարան. — Պէշիկթաշ, դեղարան Քեազիմ պէյ. — Ֆրենքգիւղ, դեղարան Թէոտորիտէս-Պաշա. — Պոլիս, Գասապեան ու Մէջիքի, և Ենի ճամի Քեազիմ պէյ դեղավաճառատուններ. Ղալաթիա, Թունէլի քով, Ժօզէֆ Հիւսարի անուշահոտութեանց վաճառատունը. — ԸՆԴՀ. ՄԹԵՐԱՆՈՑ, Թէօտօր Սքավրաքի, Բերա Մեծ Պողոտայ Թիւ 146:

Իւրաքանչիւր շիշի գին 25 դահեկան 20—9

ԱՅՍՕՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԲԱՐԻԶ, 19 փետր.— Հրապարակը միշտ անկայուն է և գիները չեն բարձրանար: Ֆրանսական Ռանդը 97.03էն 96.97ի իջաւ: Օտար արժեթուղթերու վրայ գործ չկայ, մանաւանդ ռուսականներուն: Սպանիական արտաքինը լաւ է՝ 94.07: Օսմ. Միացեալ 95.52: Ռէժիի բաժնեթուղթերը 4 ֆր. վրայ դնելով 438 և գան: Էրէլիի հանքային բաժնեթուղթերը 295 ֆր.ի իջան: Ռիօ Թինթօն անփոփոխ է. պղինձը 57.5էն 56.15ի իջաւ. Պոլիս Գարասայըն անփոփոխ է՝ 441: Լոնտոնի Սակարանին մէջ գործ չկայ: Ամերիկեան արժեթուղթերը կը պահեն իրենց առջի օրուան բարձրացումը, Նիւ-Եորքէն առնուած լաւագոյն լուրերու վրայ: Հարաւային Ափրիկէի հանքային բաժնեթուղթերուն գիները քիչ մը աղէկ են:

ՄԱՏՐԻՏ.— Սպանիոյ եկմտական նախարարին հրաժարականը մօտալուտ է. ներքին ու կրթական նախարարներն ալ անոր պիտի հետեւին:

ՊԵՐԼԻՆ.— Վիլհէլմ կայսեր չորրորդ որդին՝ Օսքար իշխանը կայսեր կողմէ ներկայ պիտի գտնուի Պուլկարիոյ իշխանին ամուսնութեանը:

—Վիլհէլմ կայսրը մարտ առաջին օրերուն ճամբայ պիտի ելլէ՝ Միջերկրականի մէջ իր ուղեւորութիւնը կատարելու համար: Ամբողջ ապրիլ ամիսը Քորֆուի Աքիլլէիոն դղեակին մէջ պիտի անցնէ:

ԲԱՐԻԶ.— Ցորենի հրապարակին անհաստատ վիճակը աւելի կը շեշտուի օտար երկիրներու մէջ գիներու անկումէն, որ արդիւնք է Արժանթինի մեծաքանակ առաքումներուն: Արժանթինի առաքմանց սկսելէն ի վեր ղրկուած ցորեններու քանակութիւնն է երեք միլիոն կենդինար. անցեալ տարի 1½ միլիոն էր: Հունձքը վեց միլիոն թոնօ կը հաշուուի: Սակարանը գոցուելու պահուն կատարուած մէկ քանի գնումներով գիները բարձրացան:

— Ֆինէնշէլ Նիւզ կ'ըսէ թէ Լոնտրապանք ծախած է իր ունեցած ամերիկեան արժեթուղթերուն կէսէն աւելին, որով խիստ մեծ վնասներու ենթարկուած է: Այդ պատճառաւ այս տարի հարիւրէն չորս շահաբաժին պիտի տայ, մինչդեռ անցեալ տարի հարիւրին վեց էր:

ՆԻՒ-ԵՈՐՔ.— Նիւ-Եորքի նահանգին ընդհանուր դատախազը պահանջեց օրէնքի մը կազմութիւնը՝ Մուչուալ Ռէզէրվ Լայֆ Ինշուրընս Ընկերութեան համար, որ իր վճարումները դադրեցնելու անկարող է:

—Բիցպուրկէն կը հեռագրեն թէ ողողմանց հետեւանքով 20,000 հոգի անգործ մնացած են: Հազարաւոր հոգի տուներուն երկրորդ յարկերը ապաստանած են: Ոստիկանութիւնը մակոյկներով ուտելիք կը բաշխէ անոնց: Վնասը երկու միլիոն տոլար կը հաշուուի:

ՊԵՐԼԻՆ. — Նախարարապետ ֆոն Պիւլով իշխանը բանակցութիւն կը կատարէ Միւնիխի մէջ քաղաքային անտեսութեան բրոֆեսէօր Մայէրի հետ, գանձային նախարարի պաշտօնը անոր ընդունել տալու համար: Պ. Մայէր կուսակից է ծխախոտի մենավաճառին:

ԱԹԷՆՔ. — Հելլէն հեծելազօրքեր Վիլհէլմ կայսեր հետեւորդ պիտի ըլլան, Քորֆուի մէջ մինչեւ Աքիլլէիոնի դղեակը. նաեւ կայսեր տրամադրութեանը տակ պիտի մնան, որքան ատեն որ կայսրը Քորֆու գտնուի: Նորկիոս Թագաւորը, Քոնսթանթին իշխանը ու իշխանուհին պիտի դիմաւորեն Վիլհէլմ Բ.ը:

ՍՈՖԻԱ.— Ֆէրտինանտ իշխանին ամուսնութիւնը, Ռէյսս-Քէօսթրիցի իշխանուհիին հետ, կաթոլիկ ծէսով պիտի կատարուի, պայմանաւ որ իշխանը յանձն առնէ որ սերունդ ալ այդ կրօնքին հետեւին:

ԲԱՐԻԶ. — Վիլհէլմ կայսեր որդին՝ Ատալպէրդ իշխանը, որ իր եղբօրը՝ Այթէլ իշխանէն ետքը Բարիզ ժամանեց, այցելեց մանաւանդ Ինվալիտը, Պալէնների անտառը և Նոթր-Տամ եկեղեցին: Մաքինի խմբագիր մը կրցաւ տեսակցիլ իշխանին հետ և անոր լուսանկարը առնել:

ՊՈՒՔՐԷՇ.— Ռումանիոյ Թագաւորը ու Թագուհին յառաջիկայ գարնան հիւսիսային Իտալիա պիտի ուղեւորին: Վիեննայէ պիտի անցնին՝ Ֆրանց Եոզէֆ կայսրը շնորհաւորելու՝ յոբելեանին առթիւ:

ԼՈՆՏՈՆ. — Կ'ըսուի թէ Անգլիոյ ներքին գործոց նախարար Պ. Հէրպէրդ Կլատստոն, առողջականութեան [illegible] պիտի առնէ և Աւստրալիոյ կուսակալ պիտի անուանուի:

ՆԻՒ-ԵՈՐՔ. — Ահռելի փոթորիկ մը աւերեց Թէքսասը: Երկու քաղաքներ ամբողջովին կործանեցան:

ԲԱՐԻԶ.— Ճարտարապետ Բրուժմոլց և անոր հետ գտնուող կին մը ձերբակալուեցան՝ զինուորական գաղտնիք մը օտար տէրութեան մը վաճառել ուզելու ամբաստանութեամբ:

ԼՈՆՏՈՆ.— Բիլմարոնքի հանքին մէջ, Սկովտիա, կազ բռնկելով չորս գործաւորներ մեռան:

— Անգլիոյ նախարարապետ Սըր Հէնրի Քէմպէլ Պէներմէնի հիւանդութիւնը ծանրացաւ:

ՎԻԵՆՆԱ. — Այս իրիկուն ժամ 10.11ին հոս երկրաշարժի զօրաւոր ցնցում մը զգացուեցաւ՝ այնքան սաստիկ որ դիտարանին բոլոր չորժագիրները այլեւս չբանելու աստիճան վնասուեցան:

ՊԵՏԵՐՍԲՈՒՐԿ.— Այս տեղի աւստրիա-հունգարական դեսպանը, այսօր, մեծ հացկերոյթ մը տուաւ, որուն ներկայ գտնուեցան Վլատիմիր Նիքոլա Միխայիլովիչ մեծ դուքսը ու Մարիա Բաւլովնա մեծ դքսուհին, Ռէյսի իշխանուհին, Գերմանիոյ դեսպանը ու կինը և քաղաքային ու զինուորական բարձրաստիճան պաշտօնատարներ: Ետքը ընդունելութիւն մը կատարուեցաւ: Ներկայ էին արտաքին գործոց նախարար Պ. Իզվոլսքի, դեսպանները եւայլն:

ՄԵՐ ԸՆԹԵՐՑՈՂՆԵՐՈՒՆ

Մեծ Նոր գիւղի և համայն շրջականներու Արեւելքի նոր ընդհանուր գործակալն է Մարտիրոս էֆ. Ռահանեան, որուն կրնան դիմել Արեւելքի բաժանորդագրութիւն փափաքողները:

ԿՈՐՍՈՒԱԾ ՀԷՕՃԷԹՆԵՐ

Յունուար 31ի հինգշաբթի գիշերը ժամ 4ին, Պոլսոյ Մահմուտ Փաշայի Վալիտէ Խանէն Բերայի Թէքքէն տանող ճամբան չորս այգիներու հէօճէթը Շէրիֆներէ և քարտէս մը կորսուած ըլլալով, գտնողէն կը խնդրուի որ մարդասիրաբար զայն յանձնէ Սիրքէճիի նամակատան դիմացը՝ Սելանիկ քրատխանէն, ուր վարձատրութիւն մը պիտի տրուի: 3—3

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ 6/19 Փետրվար

Օսմ. Փոխ. Միացեալ 4% Փ. Կ. Օ. Ռ.		104 07½
Ամէնէն բարձր գին	»	104 13½
Ամէնէն վար գին	»	103 39
Ռումէլի Երկաթուղի գոց	Ֆր.	175 —
Ամէնէն բարձր գին	»	175 25
Ամէնէն վար գին	»	174 50

ԲԱՑՈՒՄ 7/20 Փետրվար

Օսմ. Փոխ. Միացեալ 4% Փ.Կ. Օ. Ռ.		104 13
» » » ժամը 7ին Փ.Կ.	»	104 13
Ռումէլի Երկաթուղի	Ֆր.	175 50
» » ժամը 7ին	»	175 50
Թրամ Կ. Պոլսոյ	»	432 —
Անատ. Երկթ. Պարտթ. Ա.սերի	»	521 —
» » Բ.սերի	»	518 —
» » բաժնեթղթ	Ա. Ո.	15 85
Շիրքէթի Խայրիէ	»	43 —
Շիրքէթի Խայրիէի Համիտիէ	»	4 47½
Օսմ. Ապահ. Ընկ.	»	4 10
Օսմ. Ծխախոտ		19 10
Թրամուէյ բաժնեթղթ		8 80
» հիմնադիր		4 45
» պարտաթուղթ		472 —
Թրանուէյ	Ֆր.	46 —
Տէրքոսի Ջուրի Ընկ.		321 —
Պոլիս Գարա Այտըն	Փ. Փ.	441 —
Միսիրի պանքա	Օ. Ռ.	5 —
Սալօնիկի պանքա		140 —

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԲԱՐԻԶ, 19 Փետր.

Միացեալ Օսմ. պարտթ. բաց.	Ա. Ռ.	95 80
» փակ.	»	95 52
Ռումէլի երկաթուղի	Ֆր.	179 25
Թրանուէյ	»	48 50
Օսմ. Կայս. Պանքա	»	711 —
Ռէժիի բաժնեթուղթ	»	438 —
Պոլիս Գարա Այտըն	»	441 —
Օսմ. Մաքսատուն	»	— —
Ֆրանս. Ռանթ 3%	»	96 97
Քրէտի Լիոնէ	»	1191 —
Ռուսական 5%	»	96 —
Իտալական Ռանթ	»	103 —
Սպանիական արտաքին	»	94 07
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25 205
Դրամագլուխ Ֆրանս. Պանքայի	»	3 —

Նորաձեւ
ԲԱԼԹՕՆԵՐ
ՔՕՍԹԻՒՄՆԵՐ
ՍՄՕՔԻՆԿՆԵՐ
ՖՐԱՔՆԵՐ
Եւ Երեկոյթի
ԺԻԼԵՆԵՐ
Կրնաք ամէն տեղէ աւելի աժան գնով
ԳՏՆԵԼ
ԹԻՔԹԻՆԿ
ՎԱՃԱՌԱՏԱՆ ՄԷՋ
ՂԱԼԱԹԻԱ

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

Շիրքէթի Խայրիէի շոգենաւերուն [illegible] աճուրդով վարձակալութեան պիտի տրուի յառաջիկայ 1908 մարտ 1/14էն սկսեալ, երկու տարուան համար (1324 և 1325): Անոնք որ կը փափագին մասնակցիլ աճուրդին, կը հրաւիրուին երկուշաբթի և հինգշաբթի օրերը ներկայանալ Շիրքէթի Խայրիէի Վարչութեան. Վերջնական աճուրդը տեղի պիտի ունենայ 1908 փետր. 28 հինգշաբթի օրը (Հ. Տ.): 5—1

ԻԼԱՆ

Զըրաաթ Պանգասընտան

Զըրաաթ Պանգասը բիւանտօզըն կէլէճէք 1324 սէնէսի մարթը իպթիտասընտան իթիպարէն մէվգիի թէթպիգէ վազ իւէ իւք քէշիտէսի իճրա խուլէճէք օլան Թէրթիպը ճէտվելինէ սուրէ պիլէթլէրին Տէրսաատէթտէ սիւրիւմի բէք զիյատէ օլտուղը կէպի Զըրաաթ Պանգասը շիւպէլէրինէ կէօնտէրիլէն պիլէթլէր աղ վագթ զարֆընտա սաթըլմագդա Պանգա իտարէսի մերքէզիյէսինտէն թէքրար պիլէթ թալէպ օլմասը վէ [illegible]

Ֆի 6 շուպաթ 323

ՕՍՄ. ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

Ազդ.— 1908ի մարտ ամիսը մօտենալուն առթիւ, երբ ոգելից ըմպելիներու տուրքին առաջին վճարումը կը կատարուի, Թաղեալ Հաստատութիւններու Ընդհ. Վարչութիւնը կը ծանուցանէ Կ. Պոլսոյ և շրջականներուն մէջ հաստատուած ոգելից ըմպելի ծախողներուն թէ, պարտին փետրուար ամսոյ մէջ վճարել իրենց տուրքը և կանոնական արտօնագիրը առնել, ոգելից ըմպելիներու կանոնագրին համաձայն։ Ասկէ զատ՝ կը ծանուցուի թէ, նոր կազմակերպութեան և վերագրեալ կանոնագրին 10րդ յօդուածին վերջին հատուածին համաձայն, պարտին Կ. Պոլսոյ մէջ դիմել ոգելից ըմպելիներու Կեդր. Տեսչութեան և Հանր. Պարտքի Վարչութեան պաշտօնեաներուն՝ Արնաւուտգիւղի, Սարըեարի, Պէյքօզի, Սկիւտարի, Գատըգիւղի, Գումգաբուի մէջ, ոգելից ըմպելի վաճառման արտօնագիրներ առնելու համար։ Ամէն անոնք որ այդ արտօնագիրը ձեռք չեն բերած յառաջիկայ մարտ 1էն առաջ, և ոգելից ըմպելի վաճառում կը կատարեն, առանց կանոնական արտօնագրի, փետրուար ամիսը լրանալուն պէս պատժական տրամադրութեանց կ'ենթարկուին, այդ մասին պատրաստուած Օրէնքին համաձայն։

Ընդհ. Տնօրէնութիւն

31/13 փետր. 1908 12—2

⁂

Ազդ.— Հանր. Պարտքի վարչութիւնը կը յիշեցնէ հարկատուներուն թէ անհատներու կողմէ պատրաստուած, փակցուած կամ կախուած և կամ տարբեր կերպով հրապարակաւ ցուցադրուած այն ծանուցումները, որոնք թուղթէ ու խաւաքարտէ զատ ուրիշ բաներու վրայ գըրուած են, Դրոշմատուրքի կանոնագրին Թ. յօդուածին 94րդ թիւին մէջ կանխատեսուած տարեկան տուրքերուն ենթակայ են։ Այդ տուրքին վճարումը, նոյն կանոնագրին 55րդ յօդուածին տրամադրութեանց համաձայն, պէտք է կատարուի իւրաքանչիւր ելմտական տարւոյն սկիզբը։ Հետեւաբար՝ հարկատուներուն կը ծանուցուի թէ երկու ամիս պայմանաժամ տրուած է իրենց՝ 1908 մարտ 1էն սկսեալ մինչեւ ապրիլ 30 (Հ. Տ.)։ Այդ միջոցին հարկատուները պարտին ներկայանալ Ղալաթիա Դրոշմատուրքի գրասենեակը, հարկ եղած օրինական ձեւակերպութիւնները կատարելու համար, որոնք կանխատեսուած են Դրոշմատուրքի կանոնագրին Դ. մասին Գ. գլուխս մէջ։ Այդ պայմանաժամը անցնելէ յետոյ՝ տարեկան դրոշմատուրքը չվճարուած բոլոր ծանուցումները ապօրինի պիտի նկատուին և տուգանք պիտի առնուի իւրաքանչիւր ծանուցումէ, Դրոշմատուրքի կանոնագրին 38րդ յօդուածին համաձայն։ Շփոթութիւն չպատճառելու համար՝ Օսմ. Հանր. Պարտքի վարչութիւնը կը յիշեցնէ հանրութեան թէ տարեկան դրոշմատուրքի այն վճարումները որոնք մինչեւ 1908 փետր.ի վերջը (Հ. Տ.) կամ 1323 ելմտական տարուան սկիզբը կը կատարուին, միեւնոյն տարուան կը վերաբերին, ինչ որ ալ ըլլայ այն թուականը, ուր կատարուած է վերջին վճարումը։ Ուստի չհատուցողները, ամէն պարագայի մէջ, 1324 ելմտական տարուան համար նորէն վճարում կատարելու են վերեւ յիշուած պայմանաժամի միջոցին։

Ընդհ. Տնօրէնութիւն

28/10 փետր. 1908 60—5

⁂

Ազդ.—1890ի Օսմանիէ 4% փոխառութեան պարտաթուղթերէն ունեցողներուն կը ծանուցուի թէ յիշեալ պարտաթուղթերուն 36րդ վիճակահանութիւնը պիտի կատարուի Հանր. Պարտքի վարչութեան կեդրոնատեղին, Ճըղալօղլու փողոց, Պոլիս, 1908 փետր. 31/13 մարտին։ 20—7

⁂

Ազդ.—Ընդհ. Տնօրէնութիւնը կը ծանուցանէ Պրուսայի Շերամաբուծական վարժարանին դասընթացքին հետեւիլ փափաքողներուն թէ այդ հաստատութեան բացումը պիտի կատարուի յառաջիկայ 1908 ապրիլ 2/15ին։ Փափաքողները պարտին հետեւեալ պայմանները լրացուցած ըլլալ.—Առնուազն 17 տարեկան ըլլալու են թեկնածուները։ Տարիքի մասին ո և է զանցառութիւն չպիտի ըլլայ։ Վարժարան ընդունուելու համար սա նիւթերուն վրայ քննութիւն պիտի կատարուի.— 1. Թուաբանութիւն։ 2. Երկրին մէջ խօսուած լեզուներով գրութիւն։ Քննութիւնները թուրքերէն լեզուով պիտի կատարուին։ Մրցման քննութեան համար որոշուած թուականէն առաջ թեկնածուները պարտին իրենց խնդրագիրները յղել Պրուսայի Շերամաբուծական վարժարանի Տնօրէնին և բացման օրը ներկայանալ վարժարան, իրենց հետ բերելով ծննդեան վկայագիր մը, բարի վարքի վկայագիր մը և պատուաստի վկայագիր մը

Ընդհ. Տնօրէնութիւն

Յունվ. 22/4 փետր. 1908 20—4

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

Ազդ. — Քօնսոլիտէ 4% օսմ. փոխառութեան պարտաթուղթերէն ունեցողներուն կը ծանուցուի թէ պայմանաժամը 1904 մարտ 1/14ին աւարտող այդ պարտաթուղթերուն թիւ 24 կտրօնները, ինչպէս նաեւ 1893 փետրուար 1/14ի վիճակահանութեան մէջ ամորթի շահած պարտաթուղթերը եթէ մինչեւ յառաջիկայ փետր. 29/13 մարտ չներկայացուին, չեղեալ պիտի համարուին։ 12—2

Կ. Պոլիս, 15 փետրուար 1908

⁂

ԹՐԻՑԻ ՅՈՆՍԻԷ ԻԺԻՐՍԻՒՆ

3% տոկոսաւոր և պարգեւաւոր սոյն պարտաթուղթերուն, 1886ին և 1893ին շրջաբերութեան հանուած, ամորթիսմանի վիճակահանութիւնը տեղի պիտի ունենայ 1908 մարտ 1ին։ Այս առթիւ Օսմ. Կայս. Պանքան Ղալաթիոյ կեդրոնատեղիին, Պոլսոյ իր գործակալութեան և Բերայի իր մասնաճիւղին մէջ կ'ապահովագրէ այդ պարտաթուղթերը, հարիւրին հարիւր վճարուելու (250 ֆրանք) վտանգներուն դէմ, չափաւոր գնի մը փոխարէն 30—9

ԱՂԵԹԱՓՈՒԹԻՒՆ

„ԳԱՍԸԳ ԵԱՐԸՂԸ"

Կը դարմանուի, առանց պէտք մնալու Աքեմի կանաուին ճիւղին մէջ վիրաբուժական գործողութեան։

Այդ ճիւղը կը գտնուի

268 Բերա, Կալաթա-Սէրայի դիմաց, Թիւ փուայն վերի յարկը։ 268

Իտալիոյ նշանաւոր բժիշկներէն ՏՕՔԹ. ՍԷԶԱՐ ՄԱԴԴԻԻ դրութեան կիրառումով ԱԹԷՆՔԻ ԿԱՃԱՌԻՆ աղեկալներու գործածութեամբը, որոնք կազմախօսական ու առողջապահական կանոններու համաձայն շինուած են, հիւանդներու անհանգստութիւնը իսկոյն կ'անհետանայ։

Աղեթափութեան ենթակայ եղողները նոյն ճիւղին մէջ կը քննէ ՏՕՔԹ. ՎԱՍՏՐԱՎԷԼԼԻՍ. Հիւանդները ամէն օր առանց վարձքի կը դարմանուին։ Աւելի տեղեկութիւն առնել ուզողները պէտք է այն ճիւղին դիմեն։ 50—35

Khedivial Mail Line

(Քէտիվիըլ Մէյլ Լայն)

Շոգենաւային Ընկերութ

Շաբաթական ամենեն արագ երթեւեկը Պոլսոյ եւ Աղեքսանդրիոյ միջեւ

Օսմանիէ շոգենաւը նաւապետ Կաթէչի, 23 կիրակի, փետրուար 1908 (Ը Ե.) կէսօրէն ետք ժամը 2ին, Աղեքսանդրիայէն հոս կը ժամանէ, իսկ երեքշաբթի 25 փետրուար 1907 (Ը Ե) կէսօրէ ետքը, ժամ 4ին պիտի մեկնի Աղեքսանդրիա, հանդիպելով Իզմիր և Պիրէա։

ՍՈՒՐԻՈՅ ԳԻԾ

Տաֆալիէ շոգենաւը, Նաւապետ Մէլլինկ, փետր. 22ին Կ. Պոլսէն ճամբայ պիտի ելլէ դէպի Կելիպօլը, Տարտանէլ, Միտիլլի Իզմիր, Սաքըզ, Հռոդոս, Մէրսին, Իսքէնտէրուն, Սուրիական Տրիպոլիս, Պէյրութ, Հայֆա, Եաֆա, Բորթ-Սաիտ և Աղեքսանդրիա։

Տեղեկութեանց համար դիմել Ընկերութեան կեդրոնատեղին, Ղալաթիա. քարափին վրայ, Մէյմէնէթլի խան, իսկ մասնաճիւղը, Պոլիս, Վալիտէ Սուլթան խան

ԲՆԱԿԱՆ ԼՈՒԾՈՂԱԿԱՆ
ՎԻԼԼԱՔԱՊՐԱ

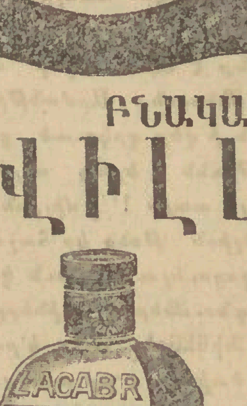
VILLACABRAS
EAU MINÉRALE PURGATIVE NATURELLE
ANALYSE FAITE PAR M. LE Dr CHOLAS
51 Rue Parmentier LYON

ՍՐՈՒԱԿԻՆ ՁԵՒԸ

Ծանօթ լուծողականներուն մէջ ամէնէն ազդուն է։ Դառնահամ չէ, առանց խիթ պատճառելու իր ներգործութիւնը կ'ընէ՝ շատ փոքր ծաւալի մը տակ։

ԼՈՒԾՈՂԱԿԱՆ ՉԱՓ՝ մէկ գաւաթ (կամ սրճաւկին կէսը)
ԹՈՒԼԱՑՈՒՑԻՉ ՉԱՓ՝ կէս գաւաթ

Կը բաւէ ամէն առտու քոնեաքի գաւաթ մը խմել այս լուծողականէն, պնդութեան առաջքը առնելու համար։

Ամեն դեղավաճառի եւ դեղագործի քով կը գտնուի այս դեղը։ 50-15

ԲԼԱՔՆԵՐԸ ԵՒ ԹՈՒՂԹԵՐԸ ԺՈՒԿԼԱՅԻ ԼԱՒԱԳՈՅՆ ԵՆ

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Ընդմէջ Հըլլի, Կ. Պոլսոյ եւ Օտեսայի

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ալպանօ	1069	Տիտօ	4311	Հիտալկօ	1531	Մարթէլլօ	3709	Սաֆօ	1119
Ալեքթօ	3607	Տոմինօ	938	Հինտու	3720	Մէքսիքօ	3557	Սիրիօ	1735
Անճելօ	1541	Տուրօ	2383	Հորաթիօ	1600	Միլօ	1057	Սիլվիօ	119
Արիոսթօ	2277	Տրաքօ	1713	Հումպէր	595	Մոնթէպէլլօ		Սփէրօ	1203
Պասանօ	1822	Տինամօ	504	Իակօ	2354	Մուրիլլօ	3419	Թասսօ	1323
Պորոտինօ	1264	Էպտօ	3464	Իտալօ	5540	Նէրօ	1933	Թ. Ուիլսըն	1545
Պըֆֆալօ	4481	Էլտորատօ	1520	Ժիւնօ	1080	Օհիօ	4100	Թօքիօ	3327
Գէյրօ	1871	Էսքիմօ	1841	Քէլսօ	1053	Օնթարիօ	4036	Թոլէտօ	1470
Գալիպսօ	1837	Ֆիտօ	954	Քոլփինօ	2307	Օրլանտօ	1535	Ուրպինօ	242
Գամէօ	1344	Ֆինլանտ	1828	Քովնօ	1700	Փալէրմօ	1637	Վասքօ	1914
Գաթօ	1094	Ֆլամինկօ	349	Լէօ	1053	Փօլօ	510	Վոլօ	1289
Ջիքակօ	2729	Ֆրանչիսքօ	4582	Լէպանթօ	2272	Րիալթօ	3329	Վոլթուրնօ	239
Սիթօ	1831	Կալիլէօ	3060	Լիվօռնօ	1643	Րինալտօ	1553	Ծէրօ	1350
Գոլորատօ	4235	Կիտանօ	1143	Լորէնցօ	3191	Րոլլօ	1613	Զէնօ	1200
Գանկօ	2905	Կոտօ	1011	Մալմօ	724	Րոմէօ	1789	Թարօ	
Գարօ	895	Կրանատօ	1695	Մարէնկօ	1273	[illegible]	136	Մակօ	

Ընդհանուր վաճառքով Հըլլէն հոս հասած են.

Քլիօ շոգենաւը, Նաւապետ Արմսթրօնկ։

Ալեփփօ շոգենաւը, Նաւապետ Լայխթօն։

Ընդհանուր վաճառքով Հըլլէն հոս կը սպասուին.

Մօրօֆֆօ շոգենաւը, Նաւապետ Պօքընէլ, փետր. 24ին։

Միֆուսօ շոգենաւը, Նաւապետ Թօրբ, մարտ 7ին։

Դիմել Գործակալներուն՝ Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆՐԻՃՕՑ

Թիւ 22-24, Քիւչիւք Միլլէթ խան, Ղալաթիա 10 50—39

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ
ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԻՄՆԵԱԼ՝ ՎԵՀ. ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ

1892 Օգոս. 2|14 եւ 1320 Սեֆեր 20 թուակիր ֆերմանով

Դիմել Ընկերութեան Կեդր. գրասենեակը, Ղալաթիա, Նալլը խան, Հէզարէն փողոց, Թիւ 14, Քօօբէրաթիֆ վաճառատան դիմաց, կամ հետեւեալ հասցէներուն

Պոլիս, մասնաճիւղ Օսմ. Կայս. Պանքայի Եէնի Ճամիի հրապարակ.
Պոլիս, Արձանագրութեան գրասենեակ Ընկերութեան, Պահչէ Գաբու Թըրամուէյի ճամբան, Թ. 40, մաքսատան մօտ։
Պոլիս, Մ. Ի. Սառաֆ, Շէյխ իւլ Իսլամ խան, Պահչէ Գաբու Թիւ 10։
Պոլիս, Աստրի պէյ եւ Ընկ., Վէզնէճիլէր փողոց։
Պոլիս, Գ. Ս. Այմէլօղլու, Էմին-էօնիւ. Պահչէ Գաբու, Իզմիր փողոց։
Գատըգիւղ, Ալեքսանդր Անաստասիատիս չուկայի հրապարակ։
Գատըգիւղ, Մ. Ա. Ֆնդրիտ, Մօտա Հատտէսի։
Պէօյիւքտէրէ, Մ. Ա. Տէմարքի։
Բերա, Մասնաճիւղ Օսմ. Կայս. Պանքայի, Մեծ Փողոց
Երէնգիւղ, Թէօտոր Իօանիտէս, նաւամատոյց մօտ։
Ենիքէօյ, Մ. Ե. Ռոսի, Պէօյիւքտէրէ ճամբայ, Թիւ 137։
Ղալաթիա, Մ. Ա. Բերեանց, Թիւ 12 Թիւնել խան։
Բէշիկթաշ, Բ. Սոմմարիբա։
Մեծ Կղզի, Րէսուլ էֆ.։
Մաքրիգիւղ, Մ. Ա. Անկելիատէս, կայարանի հրապարակ։
Սան Սթէֆանօ, Բէշէճեան էֆ.։

17 Գործակալութիւնք Օսմ. գլխաւոր քաղաքաց մէջ։

ԲՐՈՎՈՏՆԻՔ

ПРОВОДНИКЪ
1888

Ռուսական դիմացկուն և վայելուչ լաստիկներ։ Մեր յարգոյ յաճախորդներուն ուշադրութիւնը կը հրաւիրենք այս 1888 թուականն և մարքան կրող լաստիկին վրայ, որ համաշխարհիկ համբաւ կը վայելէ։

Կը ծախուի կօշիկի գլխաւոր վաճառատուներուն մէջ։

Ընդհ. մթերանոց

Պոլիս, Պէօյիւք Թիճարէթ խան, Է. Տ. ՊԷՕԼԼԷՐ, յաջորդ Ֆէրտինանտ Շմիտ։ 50—48

PAPIER FAYARD ET BLAYN

Կը բուժէ հարբուխը, կուրծքի բորբոքումները, յօդացաւը, ճմլում, վէրք ևլն. անման դեղ այտուցքներու և կռնակի համար։

Կը գտնուի բոլոր դեղարաններու մէջ. փնտռել մեր ստորագրութիւնը։ 18—10

ԱՀԱՒԱՍԻԿ ԳԻՐՔ ՄԸ

ՈՐՈՒՆ ԱՆՊԱՏՃԱՌ ՊԷՏՔ ՈՒՆԻՔ

ԶՈՐԵՔԼԵԶՈՒԵԱՆ ԽՕՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅԵՐԷՆ - ԳԱՂՂԻԵՐԷՆ - ԱՆԳԼԻԵՐԷՆ - ԳԵՐՄԱՆԵՐԷՆ

Զ. Տ. Ա. ՓԱՓԱԶԵԱՆ

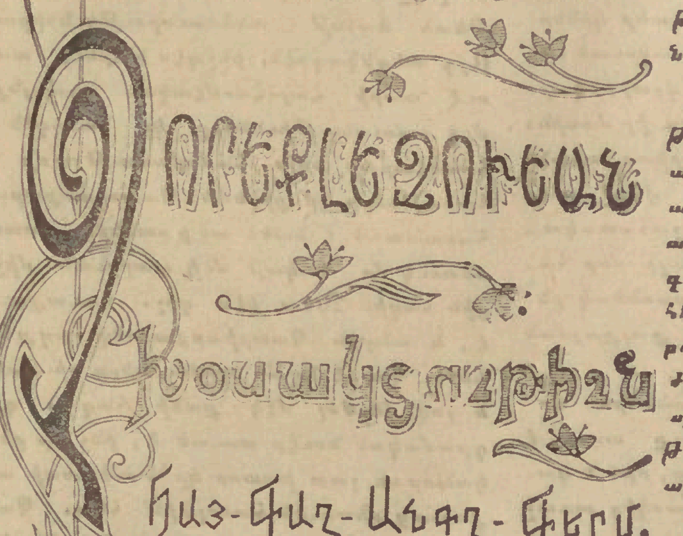

Այս կարեւոր գիրքին շնորհիւ կարելի է քիչ ժամանակի մէջ սահուն կերպով խօսիլ և թղթակցիլ վերոյիշեալ լեզուներով։

Զորեքլեզուեան խօսակցութիւնը անհրաժեշտ է ոչ միայն ամէն դպրոցականներու, ըլլան արական, ըլլան իգական սեռէ, այլ և բոլոր չափահասներու և գործի մարդոց համար, որովհետեւ իր մէջ կը պարունակէ բոլոր կարեւոր խօսակցութիւններն առեւտուրի մէջ, այցելութեանց, ճամբորդութեանց ժամանակ, այլ և այլ արհեստաւորաց հետ եւն. եւն.։

Ի մի բան Զորեքլեզուեանն այնքան պէտքի գիրք մըն է որ անհրաժեշտ է որ ամէն ուսեալ և չափահաս անձ, վաճառական, դասատու, գրագիր եւայլն հատ մը ունենայ գրպանը։ Գին 12 դահեկան։

Գին 12 դահեկան

Կը վաճառուի Պոլսոյ կողմ բոլոր գրավաճառաց քով, Ղալաթիա՝ Նախկին Վրոյլի Թղթավաճառանոցը, Բերա՝ Վայսի քով, Պոն Մարշէն, Կալաթա Սարայի դէմի և Սըլանիքի քովի լրագրավաճառաց քով։ 10—7

ԻԼԱՆ
Խազինէի Խասսայի Շահանէ

Խազինէի Խասսայի Շահանէ գարխանէի ամիրէ իտարէսի իչիւն պիր սենէի քամիլէ զարֆընտա մուպայաա օլունաճագ գար վէ պուզ թալիպի էօհտէսինէ օլուպ մահը հալը բուլմին ալթընճը չէհարշէնպէին կիւնիւ իհալէի էվվէլիէսի վէ օնպիրինճի բազար իրթէսի կիւնիւնէ գատար խիւզաէ իւչ թէնզիլէ պիլգապուլ իհալէի գաթիէսինին իճրասը մուգարրէր պուլունմաղլա օլպապտա շէրաիթի մուֆրէտաթընը անլամագ վէ միւնագասայա դախիլ օլմագ իսթէյէնլէրին խիւզաէ օն նիսպէթինտէ թէմինաթ աքչէսինի վէ եա միւթէպէր քէֆալէթնամէյի միւսթասհիպէն նիհայէթ սաաթ օնա գատար Խազինէի ճէլիլէի միւշարիլէյհայա կէլմէլէրի իլան օլունուր։

Ֆի 4 շուպաթ 323 3—2

ԻԼԱՆ
Շիրքէթի Խայրիէնէն

Շիրքէթի Խայրիէ վաբօրլարը իչուն վիրատ իտէճէք քէօմիւրին վաբարան դախիլէսի միւտտէթի միւնգազիյէ օլտուղունտան վէ եէնիտէն պիր միւնագասա թէլիպինէ իհալէ գըլընաճաղընտան պիւնին թալիպ օլանլարըն բազար իրթէսի վէ բէրշէնպէ կիւնլէրի սաաթ սէքիզտէն օնա գատար Շիրքէթը մէզքիւրէ մէճլիսի իտարէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր։

Միւտիրիյէթ

Ֆի 28 քեանունըսանի 908 15—6

⁂

Ազդ.— Շիրքէթի Խայրիէի շոգենաւներու ժամանակացոյցերուն տպագրութիւնը տեղի պիտի ունենայ նուազուրդի միջոցաւ։ Նուազուրդին մասնակցիլ ուզողներէն կը խնդրուի Շիրքէթի Խայրիէի վարչութեան ներկայանալ երկուշաբթի և հինգշաբթի օրերը, 20 օսմ. ոսկի երաշխաւորութեան գումար մը բերելով իրենց հետ։ Վերջնական նուազուրդը տեղի պիտի ունենայ 1908 փետր. 11/24ին։ 10—10

⁂

Շիրքէթի Խայրիէի Վարչութիւնը նուազուրդի կը դնէ վիմագրական և տպագրական գործերու ու գրասենեակի առարկաներու հայթայթումը։ Այն անձերը որոնք կը փափագին մասնակցիլ սոյն նուազուրդին, կը հրաւիրուին հարկ եղած երաշխաւորութեան գումարով ներկայանալ Շիրքէթի Խայրիէի Վարչութեան, երկուշաբթի և հինգշաբթի օրերը, ժամը 8էն 10 (Ք. Թ.)։ Վերջնական նուազուրդը տեղի պիտի ունենայ 1908 փետր. 11/24ին։ 5—3

⁂

Ազդ. — Թիւ 36 շոգենաւակը, որ Խասգիւղի գործարանին առջեւ խարսխուած է, աճուրդով ծախու է մինչեւ 1908 Փետրուարի վերջը։ Անոնք որ կը փափագին յիշեալ շոգենաւակը գնել կամ աւելի ընդարձակ տեղեկութիւններ առնել, կրնան դիմել Շիրքէթի Խայրիէի Վարչական Խորհուրդին։ 10—8

⁂

Ազդ.—Շիրքէթի Խայրիէի վարչութիւնը աճուրդի միջոցաւ ծախու կը հանէ իր 16, 20 և 23 թիւ շոգենաւերը իրենց մեքենաներով ու կաթսայով, մինչեւ 1908 փետր. ամսուն վերջը։ Անոնք որ գնել կամ աւելի մանրամասն տեղեկութիւն առնել կ'ուզեն, չորեքշաբթի և շաբաթ օրերը կրնան դիմել Շիրքէթի Խայրիէի վարչութեան։ 10—9

Cie RUSSE

Navigation à Vapeur et de Commerce

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ
ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթական երթեւեկութիւններ

Ցուցակ

Գշ. 18|5 Պիրէա, Աղեքսանդրիա, միջօրէէն առաջ ժամը 10ին։ Հաղորդակցութիւն Բոր-Սաիտ ու Սուէզ ու Նաւահանգիստներէ մեկնող շոգենաւերուն հետ։
Գշ. 18|5 Օտեսա ժամը 4ին։ Հաղորդակցութիւն Ղրիմ-Կովկաս, Ազով, Օտեսա-Խէրսոն, Օտեսա-Նիքօլայէվ գիծերու շոգենաւերուն հետ։
Դշ. 19|6 Սէվաստապօլ ժամը 0ին։
Եշ. 20|7 Տարտանէլ, Միտիլլի, Իզմիր, Քիոս, Թրիպոլի, Պէյրութ, Եաֆա, Բոր-Սաիտ, Աղեքսանդրիա, իրիկուան ժամը 4ին։
Շբ 22|9 Օտեսա, ժամը 12ին։

50—5

«ԱՐԵՒԵԼՔԻ» ԹԵՐԹՕՆԸ (92)

ԺԱՔ ՊՐԻԷՆ

ԴՐԱՄ ԵՒ ՍԷՐ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

ՄՕՐ ՄԸ ԱՆՑԵԱԼԸ

Ժ.

Մարիէթ ալ եւս ազդուած չէր արձակեր, այլ կը խնդար հիմա...

— Կը բաւէ այդչափը, ըսաւ Միլու, գլուխը ցնցելով և մեղմօրէն հրելով սիրուհին։

Բայց մանկամարդ աղջիկը Միլուի ծունկերուն վրայ մնաց, միեւնոյն մեղկ ու քծնող դիրքին մէջ, շարունակելով գրաւիչ ժպիտներ ուղղել սիրահարին։

— Նանուշիկ Մարիէթս, ըսաւ Լիւսիէն, ճշմարիտ կախարդուհի մըն ես, և եթէ այսպէս շարունակես, պիտի կրնաս շատ առաջ երթալ։ Ամէն պարագայի մէջ՝ քեզի կը պարտինք հաջողութիւն մը։

— Իրա՞ւ է որ իմ ծերուկ հայրիկս շատ հարուստ է և հարստութիւն մը պիտի պարգեւէ մեզի։

— Այնքան իրաւ որքան դուն աղուոր աղջիկ մըն ես. խելքս գլխէս պիտի տանէիր, եթէ երբեք բարեկամի մը կինը չըլլայիր։

— Օ՜հ, ա՛լ վերջ մը տուր այդ կնամեծարութեան, լուրջ ըլլանք և աշխատութեան ձեռնարկենք, յարեց Միլու։

Ու ինքն ալ ծանրախոհ երեւոյթ մը առաւ, ըսելով.

— Որքան որ կրցի դատել, այսօր, միջօրէէն յետոյ, Բիէր Մօրան միամիտ մըն է ամէն տեսակէտներով։ Պիտի հաւատայ իրեն ըսուած խօսքերուն և իբր լաւ դրամ պիտի առնէ կեղծ դրամը, որուն համար հարիւր հազար ֆրանք պիտի վճարէ։ Պէտք չէ սակայն նոր սխալներ գործել, և այդ բանին համար անհրաժեշտ է ամէն ինչ կանխատեսել։

Լիւսիէն իր հիւանդին ներկայացուցած էր Միլուն, կէս օրէն յետոյ։ Այս վերջինը կը կարծէր թէ պէտք չէր գործը երկարաձգել. մնաց որ՝ ուզած էր այդ մարդը ճանչնալ, գործին մէջ նետուելէ առաջ։ Ինչպէս կը տեսնուի, Միլու խոհեմութիւնը ձեռքէ չէր ձգեր։ Լիւսիէն, իր բարեկամը հիւանդին ներկայացնելէ առաջ, տեսակցութիւն մը ունեցաւ Բիէր Մօրանի հետ։

— Պ. Էմիլ Կոնտրինէ, որ լիսէի ընկերներէս մէկն է, շատ լաւ կը ճանչնայ Օ. Պուասիէրը. իր մայրը բարեկամուհին է Տիկին տը Ռիպիէրի, որուն բովանդակ վստահութիւնը կը վայելէ, ըսաւ Լիւսիէն։

— Ձեր ընկերոջ հետ ծանօթանալէս շատ գոհ պիտի մնամ։

— Կրնայ մեզի օգտակար ըլլալ։ Արդարեւ, Տիկին Կոնտրինէ կրնայ հրաւիրել Մարթը, որպէս զի քանի մը օր գայ իր քով անցընէ Վիշիի մէջ. այդպէս պիտի կրնանք ամէն օր տեսնել զինքը։

Քիչ մը շունչ առնելէ յետոյ Լիւսիէն յարեց.

— Կրնանք բոլորովին նուիրուիլ Պ. Կոնտրինէի, որ մանկութեան բարեկամս է. ուղիղ և անկեղծ մարդ մըն է. գաղտնիք դուրս հանող մէկը չէ։ Հետեւաբար պէտք է բովանդակ ճշմարտութիւնը յայտնել անոր և մօրմէն խնդրել որ Մարթը հրաւիրէ Վիշի։

Հիւանդը, որ կոյր վստահութիւն մը ունէր իր բժիշկին վրայ, ընդունեց այդ առաջարկը։ Ժամ մը յետոյ Միլուի այցելութիւնը կ'ընդունէր։ Այս վերջինը երկար ատեն մնաց հիւանդին մօտ։ Կ'ուզէր իր պարագան ամբողջովին պարզել, ինչպէս կ'ըսէր ինք։ Մինչ Բիէր Մօրան կը խօսէր, իր վիշտը և աղջիկը տեսնելու փափաքը խոստովանելով, անզգամը նախայ ծրագիր մը կը պատրաստէր մտքին մէջ. կացութիւնը յստակ և պայծառ կ'երեւար։ Իրենց դիմաց կը գտնուէր ծերունի մը, ժամանակէն առաջ զառամած ու ծերացած, միտքը սեւեռուն գաղափարով մը գրաւուած, անկարող՝ տրամաբանելու և խորհելու, անկարող՝ ինքզինքը պաշտպանելու։

—Հաւատ պիտի ընծայէ մեր բոլոր խօսքերուն, ինչ որ լաւագոյն է, ուզածնիս պիտի ընէ, ըսաւ Միլու մտովի։ Բայց պէտք չէ յախուռն կերպով գործել։ Նախ սկսինք ճարտարօրէն մօտենալ հիւանդին։

Միլու ջանաց Բիէրի համարումը շահիլ և սիրտը գրաւել։ Ամէն տեսակ խընամք և հոգածութիւն նուիրեց։ Անոր մենամոլութիւնը զգաց և Մարթի միայն վրայ խօսեցաւ։ Խանդավառ գովեստ մը ըրաւ մանկամարդ աղջկան մասին, իբր անձնուիրութեան ու համակրութեան տիպար, բարութեան և առաքինութեան հրեշտակ ներկայացնելով։ Իր ծրագրին պահանջումներուն համեմատ և հակադրութիւն մը ձեւացնելու համար, Միլու սլաքներ արձակեց Տիկին տը Ռիպիէրի դէմ և շատ խիստ լեզուով խօսեցաւ կոմսին վրայ։

— Ոչ. խեղճ աղջիկը երջանիկ չէ բընաւ։ Մայրը բանադատած է զինքը ապրելու գահերկ և բիրտ մարդու մը հետ, որ ամէն փափկութենէ զուրկ է։ Ինչպէս գիտէք, նախկին զինուորական մըն է, և մարդու հետ վարուիլ չի գիտեր ու բարի չէ։

Բիէր Մօրան ո և է իրաւունք չունէր զինուորականները արհամարհելու, ենթադրելով որ պարզ քաղաքացիներէն աւելի չար են անոնք։ Միլու հասկցած էր թէ Բիէր Մօրան խորհելու վիճակին մէջ չէր գտնուեր. ամէնէն վրան-բաց սուտերն իսկ պիտի կրնար կլլեցնել դիմացինին։ Ուստի շարունակեց չարախօսել Պ. տը Ռիպիէրը։ Մնաց որ՝ գետինը լաւ պատրաստուած էր։ Ուրիշ շարժառիթներով Լիւսիէն արդէն իսկ ըսած էր բոլոր այն բաները զորս հիմա Միլու կը հաստատէր իր կարգին։ Հիւանդը ի վերջոյ Պ. տը Ռիպիէրի վրայ այնպիսի գաղափար մը կազմեց որ իբր թէ նողկալի հրէշ մը ըլլար ան, որ իր աղջիկը կը չարչրէր, և պէտք է իր ատելութեան առարկայ դառնար։ Բաժնուելու ատեն Միլու սապէս ամփոփեց խօսակցութիւնը.

—Ուրեմն որոշուեցաւ։ Մայրս պիտի հրաւիրէ Մարթը՝ քանի մը օր մեր տունը մնալու համար։ Երբ Վիշի հասնի մանկամարդ աղջիկը, ճշմարտութիւնը իմաց պիտի տամ անոր. յայտնելով ձեր դարձը Ֆրանսա և իր աղջիկը տեսնելու փափաքը։ Յետոյ ձեր մօտ պիտի առաջնորդեմ։ Ապահով եղէք թէ շատ երջանիկ պիտի զգայ ինքզինքը՝ ձեզի բարի հայր մը գտած ըլլալուն համար...

Յետոյ Միլու, այն փոքր սենեակին մէջ ուր ճաշած էին երեքը, Լիւսիէնի ու Մարիէթի միջեւ նստած, կը շարունակէր հրահանգներ տալ Մարիէթի ու Լիւսիէնի.

—Ուրեմն ամէն բան հասկցուեցաւ. բայց նորէն կը կրկնեմ, որպէս զի յիշէք։ Տէր և Տիկին Ռիպիէր կը գտնուին Ռոյաթի մէջ, ուր Պ. տը Ռիպիէր իր յօդացաւը կը դարմանէ։ Ուզած են Մարթը վստահիլ իր մօր՝ երեք օրուան համար միայն։ Մարթ վաղայօրդ առաւօտ Վիշի պիտի ժամանէ, կէսօրէն յետոյ իր հօր քով պիտի առաջնորդեմ զինքը։ Վաղը նորէն Մարթի պիտի ըսեմ թէ ի՛նչ ընթացք պիտի բռնէ ճշդիւ, երբ հիւանդին ներկայութեան գտնուի։ Գալով քեզի, Լիւսիէն, շարունակէ՛ գետինը պատրաստել և ծերունին կարեկցութիւնը շարժել։ Ամենամութ գոյներով նկարագրէ Տէր և Տիկին Ռիպիէրը։ Մի՛ վախնար բնաւ։

—Ինքն է որ պիտի վճարէ, յարեց Միլու քրքջալով։

Լիւսիէն ալ սկսաւ ծիծաղիլ և Մարիէթ անոնց օրինակին հետեւեցաւ։ Սակայն գեղանի աղջիկը քանի մը վայրկեանէ ի վեր մտածկոտ երեւոյթ մը ունէր։

(Շարունակելի)

Արտօնատէր ԳԱՐԵԳԻՆ ՊՕՅԱՃԵԱՆ